

PORGazeen 46

TV Screen Capture (Captured at 200712081903)

File Name: (200712081111111111).399

CH 2

KDYBYCH VĚDĚL, ŽE TU MAJ TAK MÁLO,
TAK BYCH SEM ANI NEPÁCHNUL....

2007/12/08 11:53:22 AM

TV Screen Capture (Captured at 200712081903)

File Name: (200712081111111111).399

CH 2

PŘÍŠTĚ PŮJDU RADĚJI NA NOVÝ PORG,
TAM MAJ URČITĚ VÍC!

2007/12/08 11:53:22 AM

PORGazeen 46

úvodník/tiráž **kousek vpravo a dole**
 stalo se/glosy **hodně doprava**
 je potřeba communiquer... (V. Witzany) **4**
 vzpomínky na Anglii (A. Kovandová) **4**
 deník Lenora-Krumlov (M. Dražan) **5**
 jak jeden mladý porgán... (R. Hlaváček) **6-7**
 pozdravy z Montany (J. Hrab) **8-9**
 školství v kraji pomerančů (M. Jungwirth) **10**
 strach a hnus v Chicagu (F. Košťál) **10**
 skots ko? Zkus to! (E. Pecháčková) **11-12**
 co mi dal pobyt v zahraničí **12-13**
 zabiják Kody (J. Kodad + V. Witzany) **14**
 undergroundový pedagog (H. Trojánek) **15-19**
 libeň a literatura (A. Krajčová, M. Bohuněk) **19**
 jak nakupovat (A. Roleček) **20**
 lehký šustot křídel (A. Kovandová) **20**
 kam všichni jedou? (H. Kaczor) **21**
 týdenní kaleidoskop (T. Voráčková) **21**
 moderní flétna (O. Placák) **21**
 3 + 1 návod k neupotřebení **22**
 dvakrát bodies... (B. Šupová, O. Maxa) **23**
 perly sviní(m) **24**
 la page française **25**
 deutsche seite **26-28**

úvodník

Podzim se zimou se sešel a je tu opět předvánoční čas, který téměř pravidelně přináší i nové číslo PORGazeenu. Tentokrát se jedná o nabítku šestáctyřičítku, sice ne tak výbušnou, jako byla její předchůdkyně, ale zato pěkně pestrou a náležitě macatou.

Jedním z ústředních témat, kolem něhož krouží četné příspěvky čísla, které právě držíte v ruce, jsou porgáni v cizině. Vedle aktuálních zaoceánských raportů Filipa Košťála a Jakuba Hraha a zagolfské zprávy Emmy Pecháčkové se dozvíme leccos ze zákulisí „loňských“ studijních pobytů Matěje Turka, Terezy Ehrenbergerové, Jindry Traugotta, Alžběty Glancové, Jakuba Hankiewiczze, Jakuba Teplého a Matěje Jungwirtha. Zabijácký příspěvek z Lincolnu zaslali Vojta a Kody. Lze jen doufat, že jejich krvavá vize (kvík) nedojde naplnění...

Hlavní rozhovor tohoto čísla připravil Hynek Trojánek – se spoluscenáristou filmu Gympl a exředitelkou gymnázia Budánka Tomášem Houškou. Titulek „Undergroundový pedagog“ slibuje mnohé, ale hlavně hovoří za vše. Mno, posuďte sami...

V přítomném čísle lze dále upozornit na reportáž Radka Hlaváčka z deníku Právo, v němž autor trávil letošní letní prázdniny, obdělávaje levicovou vinici páně Porybného. Kdo by to řekl, že se šestnáctiletý kvintán ocitne v roli parlamentního zpravodaje, že?

Netřeba dále vypisovat a komentovat celý obsah čísla, postačí pohlédnout o pár centimetrů vedle, kde máte všechny příspěvky kompletně a přehledně vypsány.

Příští číslo vyjde – dá-li Pánbůh a náš sponzor Eduard Hulicius – v průběhu března 2008. Již dnes chystejte články a ostřete pera! Sedmačtyřičítka už bude v rukách nové redakce, která se formuje ze zástupu kvintánů. Loučíme se tak pozvolna s našimi oktávami a doufáme, že ze spojení septimánské zkušenosti, sextánské šikovnosti, kvintánské motivovanosti, kvartánské jarosti, terciánské čínorodosti, sekundánské potouchlosti a primánské rozjivenosti vzejdou samá nová, krásná čísla.

Martin Valášek

PORGAZEEN 46

Časopis vydávaný studenty Prvního obnoveného reálného gymnázia.

Redakce: při přípravě tohoto čísla se redakce ani jednou nesešla, těžko ji definovat.

Redakce zkrátka není, hlavně že je PORGazeen, noneasi?

Ilustrace/foto/koláže: Emma Pecháčková, Jakub Hrab, Hynek Trojánek, Jan Kodad, Radek Hlaváček, Kvinta, sprostě vykraden byl též BANKSY (www.banksy.co.uk)

Ochranný dohled: Martin Valášek

Grafická úprava/sazba: Hynek Trojánek, úprava fotek: Jakub Hrab

Titulní strana: studio Eugen Hrabíno, velký dík patří kamerám a hlavně zlodějovi!

Tisk: AIC – Anti Intellectual Conspiracy

Adresa/ý-mejl redakce: PORG, Lindnerova 3, Praha 8, 180 00

<http://www.porg.cz/porgazeen>

porgazeen@gmail.com

Vaše příspěvky se velmi uvítají, viz ý-mejl.

Cena 20 káčé. PORGazeen 46 vyšel na Vánoce 2007 v nákladu 200 výtisků (wow!).

Tento PORGazeen, stejně jako spousta Pzínů minulých a budoucích, vychází stále díky významné, velkorysé a následovanihodné finanční podpoře Eduarda Huliciuse, studenta PORGu v letech 1992–2000. Dík!

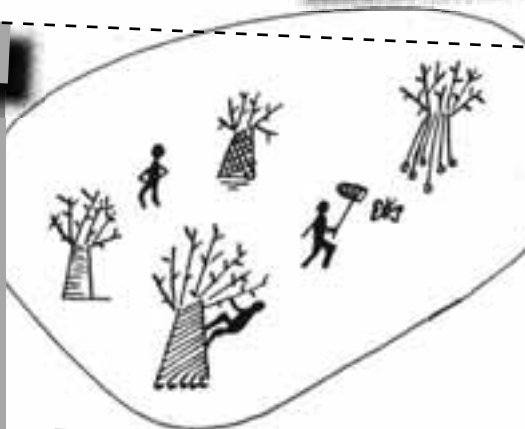
Začal se první trimestr posledního školního roku. * Oktávánská demokracie nefunguje – snad bude ples. * J. V. soudil v Holandsku válečné zločiny. * O. P. se v Holandsku zaľubil * J. V., O. P., J. H., J. T., M. D. i M. T. postrádají v Praze nějakou zvláštní kavárnu. * Na jakou pudeš vejšku, co? Nevím, vid'. * Přátelíte se s M. S. a J. V., aspoň z jednoho z nich bude fil-mová hvězda. * Z. B. se neptejte na žurnalistiku, nechcete-li dostat tečku. * J. H. pojedete na výlet do Oxfordu. * Budeme lékaři a architekti. * M. W. chce v zimě provozovat vlek a v létě prodávat zmrzlinu. * Přišel Topol s kočkou. * Pozor zatačka! * Skončil se první trimestr posledního školního roku.

>> stalo se v oktávě...

>> Park

Jdu z oběda parkem a shlížím na prázdný a opuštěný park. A přitom by se v něm dalo dělat tolik věcí. Lézt na stromy, prát se, chytat motýly nebo se jen tak procházet. Ale čím to, že se to neděje? Novo dobou? Že by všichni byli na počítačích nebo mají tolik školy a povinností, že si vůbec nenajdou čas? Vždyť stačí jen cestou z oběda zastavit, sednout si na lavičku a tiše si užívat...

(pišta)

>> No more Půda

Už nikdy více na půdu! Už nikdy více žádání o klíč, aby se mohlo ve třídách vysát. Už nikdy více výletů na samotný vršek školy, kde to tak krásně voní a je tam úžasná atmosféra. Už nikdy více pobytu na tom krásném místě, které jsem tak rád navštěvoval, když jsem si chtěl jen na chvíli odpočinout od shonu a rušna ve zbytku školy. Už nikdy více! Už nikdy více... Už nikdy... Nemáte někdo pilku na železo?

(jkcZ)

>> Ško1(k)a

Chtěla bych někdy jít do školy s pocitem, že si tam odpočnu. Těšit se na to, až si pohraju s hračkami, nakreslím pár hlavonožců a vyřeším, s kým „ka“ (marádím) a s kým „neka“. Jako ve školce. Občas si vyjít na procházku v barevných bundičkách, pozdravit kolemjdoucí, cestou zazvonit na pár zvonků a utéct. Všichni v zástupech, abychom se neztratili.

Pocit vyčerpanosti se u mě dostavuje poslední dobou trochu příliš často. Profesori mají velké a stále se stupňující nároky. Testy, úkoly, prezentace. Nepřijde vám, že už to přehánějí? Nechápu také, jak to mohou stíhat opravit. Zvolnit tempo? Ne, nikdy. Volno? Ne. Dnes bez úkolů? V žádném případě.

Co takhle si někdy odpočinout, jít na procházku a odtrhnout se od věčného kolotoče učení – test – špatná známka – učení – oprava – špatná známka... Pestrobarevně se obléci a vyrazit. Jdete po „o“, nebo až po „spa“?

(bětkovan)

>> Moje cesta do školy

Když jsem se včera vracel ze školy domů, už snad potisící jsem se bavil s Fucou o holkách, životě a o jiných zajímavých věcech. V tu chvíli jsem si uvědomil, že mě cesta do školy, ale i cesta z ní strašně ubíjí. Chodím na PORG teprve třetím rokem, ale tramvají číslo 10 jsem si cestu trávající 23 minut odbyl asi milionkrát. Znáám každý obchod, každou hospodu a často poznám i nějakého člověka. Tak mě napadá, jestli celý život není taková cesta do školy. Je vlastně pořádek úplně stejný a dokola se opakující. Doufám, že mi to za pár let nebude připadat tak strašné a že dokážu najít v životě něco neobyčejného. Když tak o tom přemyslím, začnu jezdit šestadvacítkou.

(framich)

Jirga vládne knihovně. Přibík zase PORGu. Hraje se předvánoční ping-bongový turnaj o školní cup.

Veš kole řadil zlo děj! Někteří z nás se zúčastnili Model United Nations v Holandsku. Dodávka z pětseti megama v keši parkovala před Pytláčkem. Aleš prej odjel na dočtu. Ve škole byl vystaven na pár hodin velmi vzácný endemický topol vyskytující se pouze na Jáchymovsku. Stejně ta koza to bambéro sežrala. PORG na EX 2 – povedená akce, nenilíž pravda?

Lovestory: O E. H. měl nejprve zájem J. H., ta ale dala přednost D. B., který je teď ale údajně s B. B. Šibal P. M. chodí s B. K., která byla předtím s T. B. To J. T. a M. T. to ještě nedali dohromady, jak bylo lze vidět během výletu do N (aktualizace: dali! Gratulujem!). To, že to ještě pořád nedali dohromady A. G. a H. T., snad nemá ani smysl zmiňovat. V. P. nadále s E. K. M. D. stále trýzněn minulostí s K. H. Nově teď Š. T. s A. K. (:/ J. H.), klasicky už H. H. s J. M. Jak to mají M. K. a O. S. a E. P. s V. M., se neví (asi těžké). Největší otazník však tradičně visí nad vztahy H. CH. s K. R. a D. T., zatímco trojúhelník N. A., E. I. a O. U. je už vyjasněn.

>> Glosa, k níž se hodí líně smutná píseň

Stejně jako každý rok jsem si první listopadu všimla, že něco není v pořádku. Bylo zataženo a všechno se na mě jaksi řítilo a vybízelo, abych se laskavě spakovala, šla domů, uvařila si teplý mátový čaj, oblékla si teplé ponožky na spaní a podřízla si krk. Ne, netrpím psychickou poruchou a ani snad nejsem hysterka, ale po roce jsou opět dušičky. Jako dost Čechů mám vždy o dušičkách pocit takový pocit, že se děje něco špatného, že duchové existují a že všechny horory, které jsem dosud viděla, byly ve skutečnosti dokumenty.

Když jsem byla malá, měla má rodina jakýsi prapodivný zvyk. Ráno na hřbitov a odpoledne do lesa na poslední houby. Už tenkrát jsem na těch houbách v lese měla divný pocit. A když jsem pak po letech viděla Blair Witch, zjistila jsem, že tento pocit jsem neměla a nemám jen já. A přitom by dušičky mohly být tak pěkné a hlavně veselé svátky. Mohlo by se tancovat v kostýmech a děti by mohly po dospělých chtít bonbóny ve tvaru koček a dýní, jako je tomu v Americe. Jenže tam je to zase spojené s určitým kýčem. Tak abych se zase začala těšit na tu jedinečnou dušičkovou náladu, kterou ucítím až za rok...

(stopka)

>> kde-si (po)st/ra1o(1a) se/si neasi

Exporgáni Alena Vytisková (07) a Martin Kovář (05) havarovali na dálnici do Hradce Králové (ve stotřicítce!) po čelní srážce s letícím kánětem, a přestože se jejich automobil otočil o 540 stupňů, narazil do svodidel a stejně jako z káněte z něj skoro nic nezbylo, Ála s Martinem si odnesli jen pár modřin a nedlouho po nehodě už s námi vesele hopkali na tanečních.

>> Je potřeba communiquer před communiqué

V tematickém bloku minulého PORGazeenu se neustále objevoval jeden prvek – potřeba možnosti nějak argumentovat nebo projevit svůj názor předtím, než dostaneme skrz škvíru od poštovní schránky oficiální oznámení o hotové věci. Pochopení důvodů k určité změně by pak přineslo i menší prvotní odpor ke změnám a donutilo studenty uvědomit si i některé klady chystaných opatření. Vztah k vedení by se tím při povedeném řešení určitě zlepšil a mohl by se odvrátit i trend ředitele za zdí, se kterým se komunikuje pouze na dálku.

Otázka je zcela jasná. Jak na to? Hlavní je předcházet dojmu privilegií na názor, na diskusi, sice by rozmluva mohla probíhat formou článků v PORGazeenu, ale do něj přispívá pouze několik aktivnějších jedinců, kteří rozhodně nemohou vždy mluvit slovem většiny. Rychlost tohoto nástroje je ale také omezená. Je potřeba nějaký prostor, kde je možnost uceleně přednést svůj názor s možností rychlé odpovědi v řádu dnů, kde může každý libovolně přispět.

Možná už žijete, kam směřuji. Když je naše škola stále krácející kupředu do 21. století, mohla by pro tento účel použít uživatelsky uzavřené a čtenářsky veřejné diskusní fórum na intra/internetu, na kterém by každý student, rodič a profesor měl svůj účet s jasnou identitou. Po absolvování ZPsPC by měl každý student zvládnout přispívání a pročítání diskuse. Sice by hrozilo to samé, co jsem zmiňoval u PORGazeenu,

že názor a důvody předloží jen studenti, co už je prezentují, ale na fóru, kde se nemusíte nikoho ptát ani se domlouvat a stačí jen zmáčknout tlačítko „odeslat“, to hrozí určitě méně. Jasnou identitou by bylo zajištěno, že se neobjeví jen plané nadávání a vulgarity, protože si vše člověk píše na vlastní triko. Kdyby se podařilo na fórum umístit včas dostatečně relevantní návrhy ze strany vedení a dostatečně podpořit a povzbudit všechny, co k tomu mohou něco říct, aby to své něco řekli, bylo by fórum ideálním krokem kupředu, byvší zároveň křížencem, který si bere klady obojího, mezi rychlou a veřejnou internetovou komunikací a seriózní dopisovanou diskuzí.

Jedna věc je nápad, druhá však opravdové provedení. Určitě je potřeba pro takový projekt kolektiv „oficiální“, protože jinak by nebylo vedení nijak zavázáno něco oznamovat, fóra bez nějakých vyšších podpor, pravidelnosti nebo akcí mají také krátká trvání, protože se časem dostávají „unavenost“ uživatelů nad komentování vyčerpaných témat. Také rodiče asi budou více přispívat na stránku pod doménou PORGu, třeba i zmiňovanou ve výročních zprávách, než na nějakou undergroundovou studentskou online rozpravu.

Tato možnost mi přijde realizovatelná a zároveň nejlepší ve své otevřené formě. Diskutovaná rada studentů tlumočící názory třídy řediteli sice svůdná svojí jednoduchostí a zdánlivou efektivností, ale také do určité míry scestná. Vytváří iluzi stěny mezi

„obyčejným“ studentem a ředitelem, vypadá to, že k rozmluvě s ředitelem je potřeba „oficiál“, který má tu výsadu a jedinečné schopnosti k němu promlouvat. Je také docela pravděpodobné, že bude zvolen předseda třídy, dejme tomu, že silná osobnost, která bude diskutovat z většiny svoje postoje s ředitelem jakožto jeden vybraný. Proto by podle mě bylo potřeba v případě třídní rady často, například po trimestrech, obměňovat zástupce a volit spíše lidi, kteří dokáží upozadit svoje přesvědčení, vcítit se do ostatních a rozumně předat myšlenku. Nechci nějak potlačovat vůdčí typy, kteří chtějí svoje mínění projevit, kdy to jde, i když je odlišný od ostatních, ale stále by měla debata probíhat v souladu s tím, co si myslí a požaduje většina. To podle mě touto cestou volených zástupců půjde jen velmi ztěžka a je možné, že nepřinese kýžené výsledky opravdové výměny názorů a neuzavřenosti.

Dost mě zaujal nový přístup, o kterém jsem se kvůli svému externímu pobytu dozvěděl jen z doslechu. Myslím tím například smířlivý pokus o rozmluvu v případě vzkazů na záchodech. Zdá se mi to jako skvělý krok, ale chtělo by to podobné praktiky nastolit častěji, aby si studenti více uvědomili, že vlastně můžou svůj názor říct přímo do očí vedení a nemusí jej vulgárně psát na papíry s oznámením.

Vojta Witzany / septima

communiquer – komunikovat

communiqué – komuniké, oznámení

>> Vzpomínky na Anglii

Vzpomínám si, jak jsem se nemohla rozhodnout mezi happy mealem a obyčejným cheeseburgerem. Zastavili jsme totiž na večeři v McDonaldu.

Při zmínce o trajektu se mi vybaví, jak krásně vycházelo slunce, když jsme odplouvali od břehů Francie. Všichni jsme se těšili na nové zážitky a ony jako by přicházely společně s tím zlatým kotoučem.

A kdy jsem spatřila opravdu dobře viditelný rozdíl? V tu chvíli, kdy jsme vystoupili před lincolnskou školou a zamíchali se mezi havraní v uniformách. My, papoušci.

Vzpomínám si taky, jak nervózní jsem byla při procházce městem, těsně před rozdělováním do rodin. Nakonec to s tou rodinou nedopadlo tak hrozně.

Pamatuju si, jak si nás, asi šest terciánů, připadalo hrozně uraženě, protože nás dali do méně vyspělé skupiny na prohlídku hradu. Až potom jsme zjistili, že to bylo rozřazené podle abecedy. Ale pocit to byl výborný.

V pátek Muzeum médií, vzpomenu si z toho snad jen na sledování Wallace a Gromita a nepořádek v autobuse.

Dál si vzpomínám, jak nás Angličané vzali o víkendů na pláž a Mákl byl pak celý od písku. Postavili jsme krásný hrad a viděli příliv moře. Hnědá napěněná voda se nám snažila dostat na nohy, ale my jsme utíkali, utíkali, utíkali...

V Anglii jsem poprvé zhlédla film Střihoruký Edward. Myslím, že vždy, když ho uvidím znovu, vybaví se mi hnusný slaný popcorn a pelichající kočka na klíně.

Z katedrály jsem si zapamatovala hodně turistů a to, že bych svůj strach z výšek opravdu neměla pokoušet. V jednu chvíli mi připadalo, že padám. Dolů ke všem těm maličkým domkům a ještě menším lidem. Nebo jen kolem nich. Zamávala bych jim a letěla dál. Daleko až k továrnám na obzoru. Nebo až za ně...

Vzpomínám si, jak mi anglická maminka na cestu nabalila tašku plnou jídla a taky jak to zase moje česká maminka doma všechno rozbalila. Neměla jsem hlad.

Pamatuju si úžasnej západ sluníčka, kterej jsme viděli z trajektu při cestě domů. Jako by nám slunce skládalo poklonu za to, že jsme to všechno zvládli.

Alžběta Kovandová / tercié

>> Deník Lenora-krumlov

Tak tu máme: 2 x '09, hafo '10, 1 x '11, Mellisa, Aleš a Honza Bukovský. Vítejte na palubě, nasedat po dvojicích, nasadit vesty a nezapomeňte se prosím připoutat, právě vyplouváme.

Den první

Neúnosně brzký sraz na Knížecí se kupodivu zvládl bez zaspánek, a dokonce jsme se i vešli do linkového autobusu. Rozmrzelou náladu z vlaku, kde jeden cápek prohrál přes kilo v mariáši, mi spravilo krásné počasí v Lenoře – kecám, spíš vyhraný boskyfotbálek nad věčně prohrávajícími lůzry (tzn. kvintány). Po čekání a marném balení věcí do miniaturních barelů, vyfasování pádylek a vest, zabrání kánoi a lehkém žrádýlku naše flotila vyplula. Sotva jsme odrazili od břehu, narazila naše dna do dna. Stav vody změnil plavbu na pěší výlet korytem Vltavy. Nic nezlepšil ani prudký déšť, který se znenadání spustil asi po hodině chůze. Utopené oblíbené sluneční brýle deset metrů před cílem pak byly onou třešničkou na dortu, pakliže by se za ni nedal považovat nálezkový stan a fotoaparát v lodi. Alespoň že klasický vodácký bufáč v kempu nebyl fatamorgana. Večer se část z nás vydala do 2,5 míle vzdálené výborné hospody na precizní zelňačku, po níž došlo na zpěv s doprovodem na dvě kytary.

Pátek

Většina plavby se odbyla v soulodi s dvojicí Mellisa-Honza a partnery Aleš-Adam. Čas nám ukrátily slovní hry a ještě jsme se dozvěděli, že Buko je PIČU a Adam rovnou PIČUS. Před volejem nad Soumarákem začalo foukat jak sviňa a chcát ještě hůř, takže se po dojezdu všichni rádi zahřáli v hospodě. Aleš zvolil speciální techniku objednávky vepřového kolena pro dvě osoby, která kupodivu zafungovala – „Tak jo, ty svině!“. Tamní zelňačka ušla, kolínko deset z desíti. K večeru se nás několik rozhodlo navštívit nedaleký areál školy v přírodě pod vedením tria Toegel-Janichová-Bidláková, kde se pro změnu hrálo na kytaru a zpívalo.

Den třetí, krizový

Jelikož celá výprava trpěla pověřivostí, třetí den se nepádrovalo. Místo toho se čas využil na přesun do Vyššího Brodu, rozbití tábora v kempu (především cizí stany dostaly co proto během našeho fotbálku mezi stany, při kterém opět kvintáni dostali, i když jich z organizačních důvodů pár bylo i na naší straně), návštěvu místního cisterciáckého kláštera a vodní pinkání s míčkem ukradeným už v Lenoře. Navečer Anička vypůjčila kytaru, a tak se obligátně u ohničku zpívalo.

Neděle, čas odpočinku?

Dopoledne začala balením všech věcí do malých barelů. Podruhé. Pak vyplutí a první jez. Tam se sice Štefan s Martinem cvakli, mně se zato podařilo vylovit cizí sombrero, které nikdo nechtěl. Konečně pocit satisfakce za utopené brýle. Bohužel peřeje za druhým jezem většinu z nás přijaly s otevřenou náručí, skončila v nich asi půlka výpravy. Nicméně všechno zlé je k něčemu dobré, a tak se na nás po

pěkně zpívalo. Odpoledne nás přivítal Český Krumlov, kam se na nás přijeli podívat i Pesino (Matouš Glanc, '07) a Běta (Alžběta Glancová, '09). Prohlídka města moc dlouho nezabrala, a tak jsme se s chlapama zabrali do hraní slovního fotbalu na názvy alkoholických nápojů. Po třech hodinách se dohodla remíza. Po setmění se ze zvyku zazpívalo a nám se spolu se Psem nepodařilo v celé velikánské hospodě najít třetího do licitáčku.

zdlouhavém vylévání cizích lodí usmálo nejen sluníčko, ale i štěstí. Z řeky jsme totiž s Klárou díky Šebovi a Michalovi vylovili v plastickém pytlíku zabalených asi 4200 Kč. Nezbylo nám než se šábnout stylem každé si vezme litr a za zbytek jsme večer skromně pohostili ostatní. Za zmínku stojí také poobědová návštěva hradu Rožmberk a proplavování šlajсны pod hradem, kterého se k potěšení všech hrdinně zúčastnila i Mellisa. Večer se nezpívalo.

A v pondělí, šup na ni...

Předposlední úsek plavby nám kolem oběda zpříjemnilo plovoucí molo. Zvolna se pohupovalo uvázané u břehu a lákalo kolempádlující k návštěvě. Ani my jsme neodolali. Spolu s několika skupinami vodáků se někteří z nás najedli, využili širokého výběru nápojů a hlavně se zase

A zase zpátky:

Po brzkém probuzení se zabalilo a odvážnější část z nás se vydala sjet krumlovské jezy. Ti línější (Klára, Adam a já) vrátili vypůjčené vodácké potřeby a svezli se autem s Bětou a Pesínem až do Prahy, samozřejmě se zastávkou na gulášek se šesti za pětáctičet káčé. Při míjení cedule PRAHA nám pak na guláš i na celou akci zůstal jak příjemný pocit na jazyku, tak i krásné vzpomínky.

Martin Dražan / septima

>> Jak jeden mladý porgán pracoval pro ústřední orgán

O tom, jak jsem psal (a píší) pro deník Právo

„Právo“ je takřka magické slovo, které v našich krajinách nenechává nikoho chladným. Zosobňovalo právo dělnictva na volání po lepším životě, právo na revoluci. Dnes novodobé Právo hájí levicovější část obyvatelstva a její právo na názor. Alespoň to tak vypadá.

Člověku, který se narodil v době předrevoluční, často při vyslovení slova Právo naskakuje husí kůže. „Ústřední orgán KSČ“ se během totality snažil hájit „práva“ dělnictva a podílet se na třídní revoluci. Komunisty jednoznačně preferovaný deník přešel po Sametové revoluci od rukou soukromníků, převážně pak bývalému zástupci šéfredaktora Zdeňku Porybnému. Ten razantním způsobem odtrhl Rudé právo od vydavatelství Florenc a kvůli tomu dlouhou dobu čelil trestnímu stíhání. Nicméně mu nebyla vina prokázána a on mohl svobodně podnikat dál.

List byl v roce 1995 přejmenován na Právo. Za doby šéfování Porybného se deník vzdálil komunistům a zůstalo jen levicovým listem, do kterého přispívají i signatáři Charty 77. Já jsem i díky působení v Právu zjistil, že ne všechno levicové je špatné, jak se mnoho mladých (ale i porevolučně opilých Husákových dětí) domnívá, a že existuje překvapivě velká spolupráce napříč mediálním spektrem v oblasti každodenní publicistiky.

„Zásadně nekouřím, snažím se žít zdravě,“ houkl na mě asi pětaticetiletý kolega drobného vzrůstu a zasedl naproti mně ke stolu. Z tašky vytáhl to největší a nejučtější jídlo od McDonalda a jal se ho zpracovávat. Když skončil, šel se podívat na článek, který jsem stvořil. Poprvé jsem měl na práci něco víc než jen malé články uprostřed stránky. Tentokrát jsem měl zpracovat hlavní článek stránky, otvírák.

„Spíš než to, že Brazílci vyhráli, je důležité, že Argentina prohrála tak vysoko, to si zapamatuj,“ řekl. Chápavě jsem kývl hlavou a změnil titulky. Ten se nyní zmiňoval o smutku v Buenos Aires a jako fotka k textu byla vybrána smutná tvář útočníka Messiho. Zapamatoval jsem si, že ne vždy je vítěz nejzajímavější.

„Na Argentince se vykašli, lidi zajímají spíš kanárci, dyť vyhráli o tři kousky,“ utrousil editor Miloš, když šel kolem. Na stránku putoval zpět radostný chumel brazilských hráčů a titulky „Brazílci suverénně ovládli kontinentální finále.“

„Ale dyť se porážka Argentinců vůbec nečekala,“ užasl strýček McDonald, když zjistil, že jsou Brazílci zpět. „V titulku určitě musí být zmíněna.“ Začal jsem se tvářit kysele, ale nic jsem nedal najevo.

Titulek se opět změnil.

„Koho zajímají ti náfukové? Brazílie to prostě vyhrála, to je důležité,“ zaťukal mi na rameno Miloš po několika minutách. Měl jsem chuť se zamknout někde v kumbále a dopsat ten článek sám.

Zoufale jsem zpět vrátil svůj titulky o finále jihoamerického turnaje a dal si další kafe.

Změny by se opakovaly donekonečna, možná bych byl svědkem dramatických vyústění, ale spasil mě příchod šéfa sportovní rubriky.

„Je to jeho článek,“ uzavřel záležitost rázně. „Dej ty Argentince alespoň do podnadpisu,“ poprosil mě po chvíli tiše.

Druhý den vyšel článek i s perexem, jenž zmiňoval i bezmoc Argentinců. Všichni se tvářili spokojeně, nejšťastnější jsem byl ale já. Vyšel mi první článek, který zabíral nejdůležitější část stránky.

V lednu jsem usoudil, že bych chtěl zkusit kromě studentské žurnalistiky i trochu toho profesionálního psaní, a zároveň se rozhodl, že se budu věnovat novinářině i na vysoké škole. Pokud není student geniálně hudebně či dramaticky nadaný a neohromuje během výuky jak spolužáky, tak profesory, stojí před těžkým dilematem. Věnovat se humanistické větví, nebo zabruslit i do přírodních věd? Pracovat v ekonomickém sektoru, nebo se věnovat právům?

Jelikož jsem odmalička stále něco psal a měl neustále mánií zakládat školní časopisy a jen tak pro sebe si psát všemožné články, došlo mi v páté třídě, že by mě mohla zajímat žurnalistika nejen jako koníček, ale i coby náplň profesní kariéry. V nějaké knize jsem četl údajný citát Caesara – zkušenost je učitelem všech věcí.

Stal jsem se proto externistou deníku Právo.

Jeden vysoce postavený český ekonom si během recepce, které jsem se zúčastnil, odfrkl, když jsem mu byl představen jako externista deníku Právo. Tím jsem jen zvětšil okruh témat, o kterých mohl „mladému pánovi“ přednášet. Po předchozím sdělení, že chodím na PORG, vyšlo najevo, že poslední vývoj finanční situace našeho gymnázia je ve vyšších patrech české ekonomiky diskutovaným tématem. Můj zaměstnavatel však pro něj byl tím samým, čím je pro býka červený hadr. Málem se mnou přestal mluvit.

Ačkoliv se již Právo nebarví rudě, nádechu oranžové se nejspíš nikdy nezbaví. Levicový žurnál to bezesporu je a více nalevo jsou už jen Haló noviny. Nezdá se mi to však jako dobrý důvod na deník Právo

plivat, koneckonců je to nezávislé a široce citované médium, které již mnohokrát dokázalo, že psát nezaujate o politické scéně umí. Kdo chce psa bít, hůl si vždy najde.

Trvalo od března do června, než mě na základě ukázek článků a osobních urgencí přijali do osmnácti let jako externistu. Byl jsem dohodnutý, že zkusím spolupráci se dvěma rubrikami. Po štaci ve sportu měla následovat anabáze do politické sféry.

Sport

V pondělí devátého července jsem se poprvé objevil u dveří, do nichž v průběhu dalších několik let budu vcházet častěji. Vinohradská budova deníku Právo ve Slezské ulici je jen slabým odvarem starého sídla Rudého práva. Obrovský skleněný kolos na pražské Florenci vystřídala budova z třicátých let, uvnitř decentně zrekonstruovaná a plně klimatizovaná, což jsem během úmorných veder ocenil snad nejvíce.

Redakce je rozdělena podle rubrik, respektive oddělení, která na výtisku pracují v různých fázích výroby. Sportovní oddělení sídlí ve stejném patře jako vedení Práva, politické oddělení a místnosti, kde se noviny takzvaně lámou, tedy upravují do finální podoby. Výš už jsou jen komentátoři a podružné rubriky.

Okamžitě mě posadili k počítači a nakupili předě mnou úkoly. Jelikož je celá redakce závislá na monitorech a klávesnicích a jakýkoliv výpadek by mohl mít nedozírné následky (rozumějte – nevyšlo by jedno vydání, což by pro novináře byl dostačující důvod k sebevraždě), uchýlilo se před několika lety Právo pod ochranná křídla firmy Apple a vybavilo redakci výrobky a operačními systémy od samotného Forresta Gumpa.

Na stránce České tiskové kanceláře se každou minutu objevují zprávy, které ČTK (žargonem „četka“) převzala buď od svých dopisovatelů, nebo od zahraničních tiskových agentur, jako je například AP nebo Reuters. Některé zprávy jsou ohodnoceny jako „jedničky“, tedy jsou pro ten den mimořádně důležité nebo jsou naprostou novinkou. Těch je minimum. Běžnější jsou dvojky a trojky, tedy zprávy, na které vystačí článek kratších rozměrů. Čtyřky a pětky jsou buď jen zajímavosti, nebo aktualizace některých starších článků.

Nováček má před sebou těžký úkol. Psát takzvané kraťasy, tedy obsáhnout zprávy jen jednou krátkou větou. Po dlouhém boji, který jsem sváděl s přebytnými informacemi, jsem konečně pochopil podstatu věci

a začal chrlit nevěřitelné množství krátkých zpráv o všem možném.

*„Dop*dele, zase ti zku*vený mam*di šlapou po tý debilní Francii,“ zařval na celé kolo jeden z redaktorů, když pustil sportovní kanál České televize. Na tom by nebylo nic divného, kdyby tak neučinil už podesáté během dvou hodin.*

*„Proč tou zas*anou Tour zadělávají program na celý den?!“ mrmal ještě deset minut poté.*

Díval jsem se na něj se směsicí pobavení a šoku v očích.

„Toho si nevšímej,“ hlesl editor Miloš od svého počítače a dál si pohrával s nezapálenou cigaretou.

O pár dní později jsem mohl začít psát takzvané jedňáky. Tento terminus technicus vychází z počtu sloupců, které článek zabere. Standardní stránka obsahuje šest sloupců na šířku, jedňák je tedy kratičká zpráva s titulkem, který může být až třířádkový, nesmí však přesáhnout šířku jednoho sloupce.

Většinou nemá jedňák ani fotku, natož pak podpis redaktora. Autor se k článku připiše do závorky za domicilem, což je označení pro místo, které je k článku relevantní. Výsledek tedy v mém případě vypadal takto: „PRAHA / LONDÝN (ČTK, rh).“

V porovnání s články, které se rodily na vedlejších počítačích, byl můj jedňák „Petrouš se vrací do Liberce“ nicotný, já jsem ale skoro hýkal radostí, když jsem druhý den uháněl do redakce s výtiskem Práva v ruce a očima se vpíjel do článku tak vehementně, až jsem málem porážel kolemjdoucí.

Ve zkoušce krátkých článků jsem obstál, zhruba týden po nástupu do redakce jsem už dumal nad nadpisy trojáků o důležitých přestupech v rámci Gambinus ligy a ve svých člancích sledoval odchod Davida Beckhama do Ameriky. Mohl jsem psát o jihoaamerickém fotbalovém turnaji, podíval jsem se dokonce do Jablonce jako novinář na zápas s vídeňskou Austrií.

„Radku!“ zařval šéf sportovní rubriky z vedlejší místnosti. Poslušně jsem tam došel.

„Ne tebe, volal jsem Radka Malinu,“ řekl a poslal mě zase zpátky.

O deset minut později se ozvalo: „Rádo!“

To už bych mohl být já, řekl jsem si, zvedl se ze židle a došmajdal přes celou místnost do kanceláře Karla Felta.

„Ne, já volal toho nového editora,“ smál se a já smutně odcupital pryč.

O půl hodiny později se ozvalo: „Malinkatej Rádo!“...

V redakci sportu evidentně První obnovené reálné gymnázium zanechá stopu, jedním ze tří externistů je tam krom mě ještě David Jehne z oktávy 2005. S ním se tam vídám během večerních směn o nedělích, kdy je potřeba zpracovat tabulky a výsledky zahraničních soutěží a nižších domácích lig. Občas se potkáme

během týdne, kdy se večer hrají zápasy prestižní fotbalové Ligy mistrů.

Naštěstí nebyl David svědkem mé první a díkybohu (prozatím) poslední chyby. Během večerní směny je devadesát procent času klid, důležité jsou jen výsledky zápasů, které končí krátce po desáté hodině. Pak náhle přichází shon, skóre je třeba propočítat do tabulek, stanovit nové pořadí týmů ve skupinách a celé stránky během chvíle odeslat k tisku na jižní Moravu, kam se výtisky dopravují nejobtížněji, a proto se vydání pro tyto odlehle oblasti musí uzavírat velmi brzo.

Hrál jsem celý večer solitéra a jen koutkem oka sledoval dění na evropských stadionech. Pár minut před koncem utkání již bylo jasné, že některé zápasy skončí vítězstvím toho a toho celku, proto jsem začal přepisovat tabulky. Těsně před koncem utkání tureckého Besiktasu s portugalským Portem vstřelil útočník Quaresma gól na 1:0.

Pardon, 0:1.

A to byla ta chyba. Jediný gól zápasu jsem připočetl druhému celku a pohřbil tak celou tabulku do bažin fikce. Vítězoslavně jsem nechal odeslat celou stránku nebohým znojenským čtenářům a uvelebil se v kresle. Padla, hlesl jsem po vzoru pana profesora Arnota.

O deset minut později už jsem se musel omlouvat redaktorům.

Nešlo o obrovskou chybu, ale právě taková nepozornost může příště přerušit v daleko větší průšvih.

Politika

Po dvou hodinách čekání před poslaneckým klubem Strany zelených se konečně otevřely dveře. Novináři z České televize, Novy, Primy, většiny deníků a dvou rádií se nahrnuli, stejně jako já, před Kateřinu Jacques.

„Pánové, já mám novináře ráda, ale musím se omluvit, ono to ještě dvě tři hodiny bude...“

„A co jste za ty dvě hodiny dojednali?“ zaúpěl jsem.

„Nooo, že budou stravenky dál, víc jsme nestihli, protože nám Topolánek dal tabulku, kde nevíme, co většina položek znamená, a tak to musíme vždy nejprve zjistit,“ odvětila poslankyně a zaběhla zpátky do místnosti.

V polovině srpna jsem se z Vinohrad přesunul do Poslanecké sněmovny, kde sídlí dopisovatelé českých médií. Ti jsou tak v centru dění a nemusí získávat informace jen na tiskových konferencích. Mými průvodkyněmi se staly sympatické redaktorky Jitka Götzová a Naďa Adamičková.

Obě byly ve světě politiků, lobbistů a levných poslaneckých kantýn jako doma. Svižně běhaly od jednoho politika k druhému a já v tu samou dobu klímal na tiskové konferenci komunistů k reformě zdravotnictví.

Zaujalo mě, když mi Jitka vyprávěla o politicích. Komunisté jsou prý neskučtečně pracovití a sdílní, naopak současná vláda je prý k médiím nepřijemnější než kterákoliv v minulosti. O tom jsem se mohl přesvědčit během tiskovky po schůzi vlády, na kterou dorazili pánové Langer, Čunek a Julínek.

Dostat z této trojky něco věcného bylo nad možnosti reportérů magazínu Týden, natož pak moje. Hodně se smáli a vtipkovali. Možná proto, že kauza Čunek tehdy na pár měsíců utichla. Můj notýsek zel tentokrát prázdnotou, na rozdíl od setkání představitelů sociální demokracie s tiskem, kdy jsem byl doslova zahlcen papíry a prezentacemi s mnoha údaji, které trhají pravcovou reformu na kousky.

Zajímalo by mě, kde leží pravda – opravdu nás vláda Mirka Topolánka v letech 2006–2010 zadluží o dalších 400 miliard, zatímco nárůst dluhu za vlády ČSSD v letech 2002–2006 činil „jen“ 271 miliard?

„Koukej,“ řekl kolega v metru a podal mi mobil. Byla tam esemeska od Jiřího Paroubka, kterou citovala většina médií. Oznamoval, že si novou přítelkyni Petru Kováčovou plánuje vzít za manželku.

„To si takhle píšete?“ zeptal jsem se.

„Jo, se všema,“ zazubil se a vzal si mobil zpět.

Práce v politice byla poučná, zajímavá, ale také deziluzivní. Připravila mě o zbytek naivních představ o tom, že potulování se v kuloárech ať již v kůži zákonodárce nebo novináře může být dobrá náplň života. Je to neutuchající boj o místo pod sluncem.

Na ten se zatím necítím.

Přišel konec srpna. Už zase jsem hrál židli ve sportovním oddělení a psal o tom, jak se jedenáct borců hnalo s míčem a dalších jedenáct se jim ho snažilo vzít. A to dělám dodnes.

Pro mnohé je to nuda.

Mě sport baví a třeba mě jednou bude i žít.

>> Pozdravy z Montany

Právě mi ubíhá 83. den 16. hodina 58. minuta mého pobytu v Montaně. Montana je druhý nejméně obydlený stát v USA hned po Aljašce. Od našeho domu je to do nejbližšího města asi šest mil, bydlím tu se Suzanne (44), Ronem (51) a Ryderem (15). Dům je za kopcem v malém údolí, které sdílíme s několika dalšími sousedy, kteří na nás mávají z auta, když jedou kolem. Soused John má stádo krav a zlého psa, který nedávno pokousal mého amerického bratra. My sice nemáme krávu ani jednu, což mě po příjezdu trochu zklamalo, zato ale máme asi padesát králíků, sedm koňů, pět psů, tři kozy a jednoho srnce, co se chodí pást za náš dům, protože ví, že po něm nebudeme střílet (jak by to tady udělal kdokoliv jiný).

Místní indiáni vždy věřili, že jejich postavení ve kmeni je přímo úměrné počtu koní, které daný indián vlastní. Protože v dnešní době už koně tolik neznamenají a lidé si je většinou pořízují pouze z rozmaru, indiáni přisedlali na auta. My tu máme aut sedm, možná proto, aby vždycky bylo nějaké náhradní, když na jednom v noci překousal mýval brzdové hadičky, anebo proto, že Ronova babička byla indiánka.

Do školy vstáváme každý všední den v 6:30, což je pro mě dost nezvyk. Ráno se většinou stihnu jenom obléct, nasadit si brýle, popadnout kafe v cestovním termohrnu

a už jedeme do školy. Při dobrém počasí a nízkém počtu jelenů skákajících do cesty nám to zabere asi tři čtvrtě hodiny, protože naše škola je v městečku Twin Bridges, které není úplně blízko a ve všechny cesty tu mají asfalt. V autě posloucháme každý den zdejší rádio. Hudbu tam hrají sice až odpoledne a pořádné zprávy se tam nevedou vůbec, ale zato se dozvíme, kdo z místních má narozeniny a co nás ve škole čeká k snídani a k obědu. Školní jídelna zde skutečně zajišťuje snídani i obědy. Jsem si jist, že paní hospodářce z Korábu by výměnný pobyt také jenom prospěl.

Škola začíná v 8:15, každý den je stejný rozvrh, kromě pátku, kdy jsou všechny hodiny kratší, a končíme tedy dřív. Každá třída je vybavena rozhlasem, který nám oznamuje důležité informace a taky slouží jako zvonek na začátku a na konci hodiny. V ranním hlášení se opět dozvíme, co je k obědu a druhý den k snídani, kdo má

narozeniny a další důležité informace. Během dne ampliony slouží pouze ke krátkým zprávám, například že na fotbalovém hřišti se potuluje puma americká nebo že pan Tatarka má zapsat chybějící studenty. Pan Tatarka je můj učitel světové historie. Byl celkem překvapen, když jsem mu vysvětlil, co jeho jméno znamená. Jeho dědeček prý pocházel odkudsi od Kolína, ale pan Tatarka to neví jistě.

Naše škola je poměrně malá. Celkově je zde asi dvě stě šedesát studentů od školky až po závěrečný ročník, který navštěvuji i já, protože škola je tu o rok kratší než u nás. Můj třídní učitel je opět matikář, z čehož vyplývá, že ho moc často nevidám, protože matematiku ve svém rozvrhu vůbec nemám. Vidal bych ho, kdybych hrál americký fotbal, jelikož je trenérem našeho školního týmu. Fotbal tu hraje většina chlapců, trénink je každý den a zápasy se hrají v pátek nebo o víkendu. Fotbal je tu na prvním místě, takže není problém studenty uvolnit, když potřebují více trénovat. Průměrný fotbalista tak údajně zamešká šedesát dní školy ročně, což je zřejmě i jeden z důvodů, proč je to tak baví.

Naše školní zvíře je falcon – sokol. Jeden exemplář je dokonce vycpaný v jedné ze školních tělocvičen. Falcons se jmenuje i náš fotbalový tým, který často hraje proti Panterům z vedlejšího města.

Abychom nezapomínali na naše sportovce, z každé stěny na nás kouká dobře mířená propaganda. Také se od toho odvíjí i místní móda. Většina školy nastoupí každé ráno s falconem na hrudi. Abych jako nesportovec zapadl do kolektivu, tak jsem si také jedno triko pořídil.

Dvě hodiny denně trávím ve školní dílně, kde se dopoledne učíme dělat trojrozměrné modely na počítači a po obědě opravovat malé motory. Až se vrátím zpátky na PORG, nic mi nebude chybět tak, jako malé motory. Příští semestr se začnou dělat velké motory a auta, ale já jsem se přihlásil na fotografii. Trochu se toho obávám, protože fotku učí stejná militantní učitelka jako U.S. government.

Vždy na začátku hodiny governmentu se studenti hlásí a společně diskutují nad novinkami, které slyšeli ve zprávách. V drtivé většině se jedná o to, kdo koho kde rozřezal na kousky či znásilnil. Zprávy z politiky se vůbec nevytahují, nebo se velice rychle zameou pod koberec. Dost plodná byla i hodina věnovaná diskuzi o trestu smrti. Krutost některých mých nových spolužáků mě opravdu překvapila. Já a můj spolužák, výměnný student z Makedonie Alex (alias Borat), jsme byli jediní zásadně proti.

O volný čas studentů pečují

vyučující téměř jako o svůj vlastní.

V pondělí není nikdy test, abychom se nemuseli přes víkend učit, a v pátek se také nezkouší, protože jsme unavení po náročném týdnu. Byl jsem umístěn do posledního ročníku, což má hned několik výhod. Jednou z nich je téměř osobní rozvrh, kdy si mohu vybrat pět ze sedmi předmětů. Další plus je takzvaný Senior trip, kdy nám škola dovolí na jeden den někam společně vycestovat.

Všechno mimovýukový program organizuje škola. Studenti nic samostatně nevytváří, a tak se tu pomalu chodí organizovaně i na záchod a vše je pod přísným dohledem vedení. Studenti jsou většinou organizováni již zmíněným rozhlasem, zavedeným v roce 1984. K nějaké samostatné aktivitě škola studenty rozhodně nevede a panensky bílé dveře pánských záchodků jsou toho jen důkazem.

Technické vybavení školy je naprosto bezkonkurenční, zejména pak počítačová učebna se čtyřiceti počítači, několika kamerami a digitálními fotoaparáty. Studenti mohou využívat počítače také k sepisování různých prací a vyhledávání informací. Pokud systém

usoudí, že obsah stránek je nevhodný, přístup je automaticky zablokovaný. Například e-mailové schránky jsou naprosto nepřipustné, protože nikdo neví, jaké hrůzy by mohly obsahovat. Dnes jsem zjistil, že náš neviný magazín Echo spadá do kategorie násilí, tudíž nemůže být zobrazen. Nedá se proti tomu nic dělat, na všechno si člověk časem zvykne.

Do konce mého pobytu mi zbývá přibližně osm měsíců a pár dní, běží to jak voda. Je to možná zvláštní, ale já si teprve teď pokládám otázku, co tady vlastně dělám. Proč? To jsem se sice sám sebe ptal i před odjezdem, ale napadaly mě zdaleka jiné odpovědi. Proč šel Honza do světa s ranečkem buchet? Aby poznal svět, aby se něco naučil, aby si vzal princeznu?

Já místní princeznu asi přenechám místním drakům, buchty už jsem rozdál a do ranečku si uložím to, co by mi pak možná doma mohlo chybět. Doufám, že si tu konečně uvědomím, kam patřím, co mi schází, a doufejme i to, kam povede moje cesta, až se vrátím. Kdo ví? Jediné, co vím už teď, že se budu domů vracet rád a budu vědět, kde domov hledat. Jak mám ale vědět, že je tam pro mě stále místo?

Jakub Hrab / exseptima

>> Školaství v kraji pomerančů

Orange county neboli kraj pomerančů je část Kalifornie zahrnující Los Angeles a přilehlé okolí. Díky otcově zaměstnání na University of Southern California jsem měl možnost trávit tam poslední tři měsíce minulého školního roku. Bohužel mé protesty proti nutnosti vzdělávání vyšly vniveč a já byl nucen okusit americký školský systém. Bydleli jsme v poklidné čtvrti South Pasadena, která už našťástí nepatří do samotného Los Angeles, ač vedlejší čtvrtí už v LA byla. „Našťástí“ píše proto, že mnoho lidí střední třídy se z LA vystěhovává do čtvrtí, jako je South Pasadena a v samotném LA poměrně bují kriminalita a školství je obecně na horší úrovni. V Kalifornii funguje velice zvláštní systém financování škol. Školy získávají peníze z daní obyvatel čtvrtí, ve které škola leží, a každý musí chodit do školy tam, kde trvale bydlí. Ve výsledku pak v chudších čtvrtích je dětem poskytováno horší vzdělání, děti pak berou hůře placené práce, platí méně peněz na daních a kruh se uzavírá. South Pasadena je však čtvrtí zbohatlých mexických a korejských (případně čínských a japonských) přistěhovalců, proto jsme doufali alespoň v minimální kvality místních škol. Já jsem byl přidělen na High school (od 9. do 13. třídy), do prvního ročníku – takzvaní freshmen, nebo dokonce freshmen... Přijetí bylo velmi profesionální, byl jsem přidělen k counselorovi – mému studijnímu porad-

ci. Ten se mnou ihned vytvořil rozvrh, každý student má svůj individuální na základě předmětů, které si zvolí. Měl jsem předměty očíslované 1–7. A byly jen dva druhy dnů, odd a even, neboli liché a sudé. V sudý den jsem měl sudé hodiny a v lichý liché, pořád dokola. Hlavní problém byl v tom, že škála předmětů, které jsem měl, byla velmi malá: PE, ESL (angličtina pro nerodilé mluvčí), Life science, Algebra a Social studies (děják a země v jednom). Jak mi vysvětlil counselor, figl je v tom, že bych na High school už měl jít s jasnou představou, co chci dělat po škole, a podle toho si pak vybrat předměty. Školní areál byl pojat jako univerzitní kampus – budovy, mezi nimi cesty a zeleň, vše oplocené.

Pro studenta Porgu byla rozloha naprosto šokující, první dny jsem trávil zoufalým blouděním po kampusu, v ruce držel rozvrh s čísly učeben, kam jsem se měl dostavit. Učitelé byli poměrně pohodoví, neuvěřitelný mi přišel přístup studentů k výuce. Nikdy bych nečekal, že já, na Porgu průměrně až podprůměrně akční student, budu brán jako vzor pro americké studenty... Mírné konflikty jsem zažíval jen s učitelkou angličtiny. Ve třídě jsem byl se spoustou Korejců a jedním Mexičanem. Úroveň angličtiny, kterou mluvili, byla dosti hrozná, nebojím se tvrdit, že jsem s přehledem mluvil nejlépe ze třídy. Hned na první hodině nám naše učitelka rozdala Shakespearova Julia Cesara. Ori-

ginální, stará oxfordská angličtina. Měli jsme to přečíst, převyprávět a diskutovat o tom. Když jsem jí po hodině jemně upozornil na možné nedostatky v jejím jinak skvělém učebním plánu, byl jsem označen za drzouna a Evropana, který nemá dostatečný nadhled, abych pochopil její výukový plán. Ale ostatní učitelé byli vcelku příjemní. Za zmínku stojí i školní sportovní kluby. Moje škola měla týmy v neuvěřitelném množství sportů: fotbal, plavání, pólo, americký fotbal, volejbal, atletika, basketbal, tenis, baseball, vzpírání, box a softball. Vysokoškolské ligy jsou tu brány nesmírně vážně, každá škola má i svůj pep squad – roztleskávačky, které jezdí na zápasy morálně podpořit Tygry. Ano, každá škola má své erbovní zvíře, které je téměř uctíváno. Má škola tiskla i vlastní noviny a většina sportovních titulků vypadala nějak takhle: Tygři rozsápali Jestřáby!, Buldoci narazili do Tygří zdi!, Vlci si na Tygrech vylámali zuby! apod.

S ostatními studenty jsem si během tří měsíců moc nepopovídal. Nešlo ani tak o moji jazykovou neschopnost (i když chápu, že někoho odradit mohla), jako o... co? Nevím, ta mentalita byla úplně jiná, asi byl problém na mé straně – nejsem moc adaptabilní. Stejně jsem si tam nejlíp popovídal s kamarády z Čech na chatu – mail byl sice ve školní knihovně blokován, ale povedlo se mi jej obejít a nebyť při tom přistižen...

Matěj Jungwirth / kvinta

>> Strach a hnus v Chicagu

Je zima, stmívá se, šero. Kola vlaku skřípou na vyvýšené dráze, která se pod jeho vahou otřásá. Není plný, přesto se v něm dají najít veškeré menšiny, které si vůbec dovedete představit. Dva malí kluci černé pleti drží v ruce balík bankovek. Většinou jsou to jednodolarovky, ale dají se zahlédnout i větší bankovky, dokonce pár stodo-larovek. Auta pod dráhou akcelerují a pak zase rychle brzdi, protože jim v cestě stojí další semafor, kterých je tu požehnaně. Všichni troubí, bez respektu. Taxikáři umí anglicky jen číselky a názvy ulic, jinak přikyvují. Po zemi se valí tuny špíny a přes mrakodrapy téměř není vidět obloha. Všudypřítomný vítr neúprosně proniká skrz oblečení a dá se před ním jen velmi těžko ochránit. Žebráci sedí na zemi a z jejich prázdných očí je znát, že již pár dní nic nejedli a při životě je drží zřejmě jen nekvalitní vodka, která sice krátkodobě zahřeje, ale pak ještě přihorší. Všichni pospíchají, a když se člověk podívá dolů z jedné z nejvyšších staveb světa, Sears Tower, vidí jen spousty aut a chodců, každých z nich jde či jede za svým cílem a je mu jedno, jak toho dosáhne. Pomalu se začínají otvírat noční kluby.

Na návštěvu Chicaga jsem se velmi těšil, po přečtení turistického průvodce jsem nabyl dojmu, že se jedná o moderní a čisté velkoměsto. Jenže opak byl pravdou. Když jsem se konečně z letiště dostal na zastávku vlaku, nastoupil a rozjel se směr centrum, moje představy se začaly hroutit jako domeček z karet. Z několika objektů, o kterých jsem si myslel, že to jsou jen hromady odpadků, se vyklubali spící bezdomovci, a když jsem pokaždé dvoumetrovému žebřákoví říkal, ne, obával jsem se, abych nedostal jeho holí přes nos.

O Chicagu by se dalo říct, že je městem kontrastů: ohromné mrakodrapy – přátelská a klidná sousedství jen půl hodiny vlakem z centra; neuvěřitelná chudoba – bohatství.

A tak by se dalo pokračovat dál a dál.

Z menšin se v určitých částech města stávají většiny. A když se plazíte a plazíte stříbrným vlakem ve společnosti všech představitelných i nepředstavitelných menšin tmavým podzemím, kde na zastávkách je jen těžko vidět, jaká je tam tma, pravděpodobně si reflexivně přitáhnete všechny svůj movitý majetek blíže k sobě.

Když na druhou stranu jdete městem a obklopují vás mrakodrapy velikosti menšího pohoří, staré kluby, které se už dávno přestaly snažit držet s městem a zůstávají takové, jaké byly před desítkami let, začnete mít Chicago rádi.

Jedna věc, která mi na Chicagu chyběla, byla intimita, s jakou Praha přijímá své návštěvníky. Lezavý vítr prodírající se skrz oblečení, stovky křížovatek, město jako by bylo prefabrikované architektem, který si byl jistý, že pravý úhel je ta nejlepší věc na světě. Mílová procházka, která by trvala v Praze maximálně třicet minut, zabere tady minimálně tři čtvrtě hodiny, a to kvůli všem těm život otravujícím semaforům. Člověk si nemůže nikam sednout, protože architekt zřejmě nepočítal s tím, že by si někdo chtěl odpočinout a jen vnímat tep města a nepatřit mezi ostatní. Jediné místo, kde se trochu klidu najde, je Millenium Park, který je však trochu z ruky, a když jste na druhé straně města, je to zhruba hodina rychlé chůze. Všechno je tu prostě stvořené v americkém stylu. Honba za úspěchem, důraz na funkčnost, estetičnost jen povrchová a vůbec ne moc upřímné město. Když ale víte, kde hledat, něco si snad najdete. Ovšem pozor, za to se platí nemalé částky.

Na návštěvě Chicaga jsem nezahálel a výletem jsem byl nadšen, ale jsem si jist, že v tomto městě moje budoucnost neleží.

Filip Košťál / sexta

>> Skotsko?

zkus to!

Pokud jsem si tady ve Skotsku na něco rychle zvykla, tak je to uniforma. Čekala jsem, že tuhle změnu budu prožívat dlouhé měsíce, ale už po týdnu jsem byla ráda, že ráno ani nemusím otevřít skříň. S ostatními věcmi to tak jednoduché není. Lamanšský průliv je, zdá se, větším izolantem, než by se dalo čekat. Je samozřejmé, že Angličané jsou jiní než Skotové. Už jen tím, že Skotové nesnášejí Angličany a naopak. Ale Skotové jsou jiní než Češi a tento poznatek je nyní mým každodenním chlebem.

Každý můj den se nyní absolutně liší od pražského stereotypu. Ráno se neprobouzím tím, že tramvaj hystericky zazvoní na přebíhajícího chodce, ale zvukem deštových kapek na střešní okno domu situovaného uprostřed polí. Místo metra vlak. Mají zelenou trávu 365 dní v roce, měkčí vodu z kohoutku, dvojnásobné ceny, haggis, moře, mléko v plastových dvougalonech a extrémně nestálé počasí. Na druhou stranu je možné zahlédnout stopy domoviny, ať už v podobě zde populární Škody Octavia či Fabia, televizní reklamy natočené ve stanici metra Staroměstská nebo prázdné plechovky Pilsner Urquell pohozené u kanálu. Ale jinak je to tu v podstatě stejné. I ve Skotsku si ráno stejně jako my čistí zuby.

Systém školství Velké Británie je tak složitě jiný, že ani nemá cenu ho popisovat. A hlavně jsem si jistá, že už většina z vás, které toto téma opravdu zajímá, byla poučena, ať už sarkasticky od Jindry Traugotta a Matouše Turka nebo entuziasticky od Jakuba Hankiewiczze. Já se raději pokusím přiblížit, jak tento systém funguje v praxi české výměnné studentky.

Přišla jsem do šestého ročníku, což je přestupný rok na univerzitu. Britští studenti skutečně mají tu možnost nastoupit na univerzitu již ve věku 17 let. Šestý ročník si tedy každý student naplánuje podle sebe. Jedinou podmínkou je dosáhnout minima 40 studijních bodů, které se dají nasbírat navolením kvalitativním nebo kvantitativním způsobem. Někteří tedy studují jen tři předměty, jiní pět. Může se zdát ideální, že student se věnuje skutečně jen tomu, co ho zajímá, ale naplánování rozvrhu není procházka růžovou zahradou.

Já osobně jsem do Skotska přijela s vidinou, že budu studovat angličtinu, francouzštinu, italštinu a grafický design. První den školy jsem zjistila, že se mi tři předměty kryjí, a tak jsem musela přistoupit na kompromis a nakonec skončit s angličtinou, francouzštinou a fotografií. Zdá se nemožné věnovat celý týden školy jen třem předmětům, ale jde to. Průměrně mám 8 hodin týdně od každého předmětu. Mezery v rozvrhu si student může vyplnit volitelnými předměty, které nejsou povinné. Což je logické, protože jsou volitelné. Ale na druhou stranu se za ně získávají také body, takže se přece jen vyplatí zvolit si nějaké to plnění, řeckou mytologii či vaření či křížovky

či ruštinu nebo psychologii nebo třeba jazz a v neposlední řadě zahradničení. Já osobně jsem dala přednost keramice, semináři o druhé světové válce, čínštině a lacrossu. Další vyplnění je pomocí tentokrát již povinných studijních hodin v knihovně – minimálně dvě týdně. Novinkou jsou pro změnu nedobrovolné dobrovolné práce, které pro mě znamenají dvě hodiny týdně vypomáhat v charitativním obchodě Oxfam. A tak už mám zaplněno od rána od půl deváté do čtvrt na čtyři pět dní v týdnu.

Nechci popisovat průběh každé výuky, ale zmíním anglickou literaturu. Dvakrát týdně rozebírám divadelní hru Tramvaj do stanice Touha homosexuálního spisovatele Tennesseeho Williamse s homosexuálním učitelem Cameronem Wylliem. Jeho hodiny jsou živé a bez hranic, ale systém detailní analýzy začne nudit tak jako tak již po pár týdnech. Zkrátka během osmdesáti minut zvládneme probrat maximálně dvě scény tohoto dramatu, které se rozptívá na nejmenší součástky. Problémem je, že tyto polotovary, které vznikají díky podrobnému rozboru, se nesnaží spojovat zpět do celku. Výsledkem tedy je, že učitel sice zmíní symboly, ale už se nesnaží ukázat jejich vliv na dílo.

Další zajímavostí hodin anglické literatury je, že jich polovina odpadá. Vyučující Cameron Wyllie je totiž zároveň ředitelem senior school, a tak má i jiné povinnosti. Nepochopitelné na tom pro mě je, že v oddělení angličtiny je dalších minimálně pět učitelů, kteří by mohli zastupovat neboli suplovat. Jenže nemohli. Tento problém je zase jen kvůli systému britského školství. Učitelé jsou totiž specializovaní a zkrátka nemají všeobecný přehled. Nevědí, kdo je Alberto Moravia, nevědí, kdo napsal Dámu s kaméliemi. Zato znají perfektně Shakespeara, Orwella, Chaucera, Dickense a pár dalších ANGLICKÝCH piščíků autorů. Jelikož Mr. Wyllie studoval americkou literaturu, učí Tennesseeho Williamse a Arthura Millera. Logické. Bohužel další takový učitel na škole není, a tudíž ho nemůže na jeho hodinách zastoupit. Zkrátka začarovaný kruh.

Mimoškolní aktivity nabízí Edinburgh celkem pestré. Měla jsem štěstí, že v půlce srpna, kdy jsem přijela, zde probíhal světoznámý divadelní festival Fringe. Jeho součástí je i Scottish Military Tattoo, což je vojenská přehlídka dudáků, kvůli níž postaví na prázdninovou sezónu obrovskou tribunu

na nádvoří edinburského hradu. Vznikne tak kotel, ve kterém se drží ozvěna, z níž běhá mráz po zádech. Problém byl, když začali hrát skotskou hymnu a já nevěděla, jestli člověk odlišné národnosti, když hrají hymnu jiné země, sedí, stojí nebo vstává z čistě solidarity. Ale vstala jsem taky. I když se mi to nezdá.

Emma Mercury

Galerie a muzea v Edinburghu jsou většinou podporovány státem, tudíž jsou zdarma. Kulturní život je tu omezenější menší rozlohou města, ale nedá se říct, že strádá. Když se člověk snaží, může najít i pražské ekvivalenty. Já sama jsem si z Edinburghu vytvořila zmenšený model Prahy. Hlavní nákupní třída Princes street je mi Václavákem, hrad je Hrad, Filmhouse je kino Světozor a vlak je metro. Vltava se musela přetřansformovat na moře, což je asi nejsložitější metamorfóza, kterou jsem si vsugerovala. Tudíž s Edinburghem jako městem si rozumíme. Může se zdát jednodušší přijmout věci tak, jak jsou, a nehledat pro ně vzor, ale každý jme jiný a každý potřebujeme jiné jistoty. Mojí jistotou byl vždycky Pražský hrad, a tak ho tu mám v podobě Edinburgh castle.

Další kapitolou jsou domácí párty. Nestačí na ně ani Eurocard Mastercard, protože zkušenost je to skutečně k nezaplacení.

Jelikož jsem chudá dívka z Východu, čili zhruba oblasti poblíž Kazachstánu, bývám zvána na všechny párty. Problém je, že tyto „oslavly mládí“ často očekávají iniciativu účastníků ve smyslu přijít vtipně převlečen. Témata „fancy dressing“ jsou různá, ať už od klasických strašidelných halloweenských, přes převleky v barvách Rubikovy kostky až po transvestitské. Já jsem měla to štěstí, že moje iniciační párty byla právě s tou podmínkou, že dívka musí přijít převlečená za mužskou postavu a naopak. Jako Freddie Mercury jsem jela autobusem a šla přes centrum Edinburghu. Nikdo se moc nediví, jelikož během víkendů jsou lidé v podivných oblecích a převlecích na nočním pořádku. Na místě konání jsem bohužel zjistila, že nejzábavnější část večera

už mám za sebou. Přestože na tomto nápaditěm večírku bylo v bytě 3+1 více než 20 studentů George Heriot, zábava byla nulová. Jako zelenáč jsem ani netušila, že pokud chce člověk během večera pít, musí si svůj drink přinést s sebou. Zatímco se ženoují a mužoženy fotili/y na své mobilní telefony v různých pózách, já prozkoumávala okolí. Vlastně to byla legrace. Opilá Spicegirl Mel B s chlupatýma nohama zvracela do záchodu, žena s fousy v sáří do sebe klopila jednu Stellu

Artois za druhou a Zoro mstitelka se líbala s roztleskávačkou s nafukovacími prsy. Ale i přes záplavu zábavy jsem odešla mezi prvními s pocitem, že večerní posezení s přáteli bude asi přece jen náročnější než v Praze. Za pár dní jsem mohla vyrazit znovu. Tentokrát jako o něco poučenější upírka.

Nejzajímavější na celém pobytu v zahraničí je, když se můžete spojit s jiným zahraničním spolužákem. Jak neuvěřitelná je skutečnost, že si ve stejnou chvíli povídám z Edinbur-

ghu s Tomášem Weissem v Itálii a Jakubem Hrabem v Montaně! V dnešní době máme neomezené možnosti, a přestože se někdy zdá, že si zbytečně komplikujeme život, zkušenosti z mezievropských i mimoevropských pobytů ať už ročních či půlročních časem oceníme a později i využijeme. Protože proč bychom jinak odjížděli?

Emma Pecháčková / septima

>> Co mi dal pobyt v zahraničí?

Každým rokem opouští na (půl)rok několik studentů PORG, aby strávili část svého středoškolského života v zahraničí a nasbírali cenné zkušenosti. Z rozsáhlejších prací několika z nich zde přinášíme zajímavé úryvky.

> Matouš Turek

Stejně jako jsem se těšil na vytržení z hrozící letargie ve studiu, doufal jsem i v odtržení od starostí každodenního osobního života v Čechách. Čekal jsem, že budu mít jinší starosti než rodinu a přátele v Čechách a že si změnou odpočinu od ubíjející všednosti. V tomto jsem se ovšem zmýlil. Ještě před takovými desíti až dvanácti lety by se mi tento předpoklad splnil, ovšem v dnešní době mě již technika dostihla. Odjet do vyspělé cizí země již dnes ani v nejmenším neznačí odtržení od domoviny. Internet a služby ICQ a Skype jsou mocnější hranic, a proto jsem byl s českými zeměmi v téměř neustálém kontaktu. Přece neřeknu kamarádovi nebo mamince, že na ně prostě nemám čas, že ano. Paradoxně tedy nastala situace spíše hektičtější než uvolněnější, kdy jsem měl dost starostí v Anglii a zároveň o mě byl zájem v Praze. Na druhou stranu se nevyplnilo sýčkování, že se Čechám a svým blízkým odcizím. Byl jsem po internetu v kontinuálním kontaktu, a když jsem během roku dvakrát dorazil na svátky do Čech, zjistil jsem, že se skutečně nic nezměnilo. Anglie mi tedy umožnila nestagnovat, ale zároveň jsem v Praze mnoho netratil. Jediné ztráty, kterých jsem litoval dlouho předem, byly spjaty s PORGem, jeho společenským životem a duchem – Běstvina, ŠvP Itálie, maturitní ples a nakonec letní ŠvP. Přišel jsem tedy o poslední rok bezstarostného PORGánství, za který bych ovšem musel zaplatit daní pokračujícího životního stereotypu, a proto jsem si i z tohoto hlediska vybral větší přínos.

Každodenní život se měl změnit hlavně v režimu domácnosti, o kterou jsme se měli starat my, tři sedmnáctiletí studenti, sami. Že se naučím „o sebe postarat“, byl předpoklad spíše mých blízkých než můj. Mé návyky co se týče samostatnosti v domácnosti i mimo ni se ovšem změnilo nejen méně, než předpokládali oni, ale i než jsem tušil já. Jediné, čeho jsem se v podstatě děsil, bylo žehlení. To jsem se nenaučil, jelikož jsme měli sušičku. Čerstvě vysušené košile stačilo ihned pověsit, což jsem dělal někdy více, někdy méně svědomitě, ale žehličku jsem do ruky vzal, pokud vím, jen jednou, a to když jsem ji odkládal na místo, kde nebude překážet. Co se týče úklidu, mnozí, kdo strávili samostatně studium v zahraničí, prohlašují, že se naučili po sobě ihned uklízet. Já ne. Jednak bylo v mém pokoji málo úložných prostor, jednak jsem je neuměl využívat. V kuchyni jsem uměl uklízet vždy, a i když jsem často po sobě uklídl rovnou, pokračoval jsem povětšinou systémem „když musíš, tak musíš“. Na co jsem se těšil, bylo vaření. Bohužel jsem kvůli nedostatku času vařil méně, než jsem chtěl. V této oblasti jsem proto získal jen nepatrně, a to zejména díky Jindrovi, který se se mnou při vaření podělil jak o zkušenosti, tak o zábavu. Nemyslím tedy, že se mé základní návyky v domácnosti výrazně zlepšily v takovém smyslu, jak o tom mluví hodně studentů samostatně žijících v zahraničí. Co jsem myslel, že zvládnou (např. vaření), jsem zvládl. Co jsem naopak tušil, že se nenaučím (např. žehlení), jsem se nenaučil. V této oblasti života se předpoklady potvrdily.

Poslední věc, kterou jsem se nenaučil úplně, ale byla pro mě poučením, je, jak vycházet se spolubydlíci. Uvědomil jsem si během roku, že osobní vztahy by měly jít, co se týče domácnosti, pryč. Například to, že jsem se s Jindrou dvě hodiny dobře bavil, pak nijak netišilo mé zoufalství nad stavem kuchyně po jeho zásahu a on zas nebyl o nic šťastnější ze zámotku mých vlasů v koupelně. Poučení zní, že až zas budu s někým začínat spolubydlet, bude prvním bodem programu domluva – od toho, jestli a co budeme nakupovat společně, po kompetence ve věci vynášení koše.

> Tereza Ehrenbergerová

„Zajímavou zkušeností“ bylo určitě poznávání anglických lidí a jejich způsobů a zvyků. Když jsme se přišli poprvé neoficiálně podívat do školy, nikdo s námi nepromluvil. Všichni ostatní studenti ve společenské místnosti se raději těsnili na okolních pohovkách a pak dokonce i jednu odtáhli, než aby si nedej bože přisedli k těm cizí, a tudíž divnou řečí mluvícím lidem. Když si neodpustím drobnou generalizaci, většina děvčat na první pohled nevypadala, že by je zajímalo něco jiného než žehličky na vlasy, umělohmotné korále, drby a poměrně nepříjemná hudba, chlapce zase zajímala především ona děvčata. Na pohled druhý se ale mezi těmito dívkami a chlapci (z nichž se pochopitelně vyklubaly mnohem komplexnější a občas i milé bytosti) proplétali i poměrně normálně či naopak trochu divně, a tudíž sympaticky vypadající lidé, s nimiž jsem potom během roku měla štěstí se spřátelit a vídat se s nimi i mimo zdi školních budov. Za všechny tyto lidi jsem vděčná, mám je ráda a hodlám s nimi co možná nejdéle udržovat alespoň občasný kontakt, i když se většina z nich rozuteče po celém království. Díky nim jsem se dostala do filmového klubu i do několika pubů a díky nim jsem konečně spatřila i tu lepší tvář anglického jídla, neboť nás jejich maminky několikrát pozvaly na vynikající večere, jednou dokonce vánoční.

Tu horší tvář anglické stravovací kultury bylo nám denně potkávat ve škole – ačkoliv jídlo nebylo vyložené hnusné, bylo poměrně

jednotvárné a navzdory alarmujícímu volání dietologů a obezitologů převážně nezdravé. Zatímco v českých jídelnách bývá většinou zvykem moci si vybrat ze dvou různých hlavních jídel, dále pojíst polévku a nějaké to ovoce, pudink, mrkvový salát či kompot, v naší kantýně byla nabídka sice větší, zato každý den téměř tatáž a pro člověka nenavklého denní konzumaci hranolků s fazolemi, hranolků s rozmačkaným hráškem či téměř bezmasých hamburgerů i značně omezená. Někdy jsem s lítostí vzpomínala starého Korábu, když jsem přiběhla ze vzdáleného bloku a nezbyvalo nic jiného než již od pohledu nestravitelné pochutiny; jindy jsem se s radostí vpravdě dětskou řadila do zástupu na kus kuřete, kde však hlavní úlohu chuťovou hrály jakési pečené bylinkové těstové kuličky a fazolky bez chuti, úhledně svázané do snopečku. Pobyt v Lincolnu mi dal ochutnat jak vánočního pudinku politého hořící brandy, tak denních rozměkklých hranolek, a tím mi zase o něco rozšířil pohled na hemžení v anglickém mraveništi.

> Jakub Hankiewicz

Pomyslnou stříbrnou medaili by si u mne vysloužil fakt, že jsem se začal učit a připravovat z hodiny na hodinu, k čemuž mě v Praze nedonutilo ani opakované děčko od profesora Přibíka. Co tedy bylo tou strašlivou silou, která dokázala něco, na co byl krátký i profesor Přibík? Odpověď na tuto otázku zůstává zamlžená. Zkrátka mi nějak vlezlo do hlavy, že se asi budu muset učit. Někdo by řekl, že jsem se třeba přes léto změnil já. Moje skotská maminka by zase tvrdila, že je to čistou skotskou vodou. Já ale tvrdím něco zcela jiného – stal se zázrak.

> Alžběta Glancová

Žít v jedné rodině s těmi samými lidmi, v jednom bytě nebo domě, je i ve vlastní zemi a vlastní rodině dost intenzivní soužití provázené velice intenzivními vztahy. Ve vlastní rodině aspoň existuje naděje, že si její členové vypěstují stejné návyky, že budou mít, kromě právě místa pobytu, něco společného.

Žít v jiné rodině, přistěhovat se někam, kde ještě nevíte, zda máte společného vůbec něco, je přinejmenším dobrodružné. Doma v Praze mi dost vadilo, že si můj bratr v našem společném pokoji píská, že tam není moc uklizeno, že můj mladší bratr ráno brzy vstává a večer v nejkritičtějších okamžicích, jako byly odchody do tanečních aj., zabírá koupelnu, následně kuchyň a vůbec drahocenný prostor. Já jsem svým sourozencům a rodině asi zase lezla na nervy svým puntičkářstvím a klepáním na koupelnu v pětivteřinových intervalech.

Dnes už je pískání v mém uchu nejlepší hudbou. Po tom, co na místo dvou sourozenců přišly čtyři teenage sestry, si už nikdy nebudu na nic stěžovat. Vzbuzení v sobotu v šest ráno (jediné ráno, kdy by pouze teoreticky bylo možné se vyspat – v neděli se šlo do kostela), protože Alicia (16) potřebovala použít žehličku na vlasy, náušnice (to v tom lepším případě; v tom horším nepotřebovala vůbec nic, jen si chtěla popovídat, zeptat se, jestli si myslím, že se hnědé boty hodí k modrému triku, sdělit mi, kam jde...), bylo na běžném pořádku každého víkendu. Ve všední dny se zase Stacy (17) učila sama hrát na elektrickou kytaru. To, že ona sice pracuje ve fast foodu, takže ráno nikam vstávat nemusí, ale ty z nás, co jsou na tom v životě hůř a musí chodit do školy, by ráno vstát měly a tento počin by se jim výrazně ulehčil, kdyby se svým studiem začínala o něco dříve než ve dvě ráno, jsme se jí snažily vysvětlovat marně. Rachel (14) měla svých problémů dost, a tak si jen občas vymyslela, co jsem řekla nebo udělala, a tuto informaci zavolala tatínkovi. Stejně jako s ostatními sourozenci, ať už pravými, polovičními, nebo na čas půjčenými, jsem i přes slabší chvíle s americkými sestrami vycházela většinou dobře. Ale někdy jsem si silně uvědomovala, že to jsou cizí holky a já bydlím v jejich domě. Jinak s nimi nemám nic společného a je s podivem, že vedle sebe pořád v zásadě bez větších problémů stále existujeme.

> Jindřich Traugott

Další aspekt výuky, který souvisí s již zmíněným systémem zkoušek, je překryv toho, co je studentovi prospěšné a toho, co je po něm vyžadováno. Tento překryv je často kriticky malý. Jinými slovy: Současná podoba zkoušek od studenta mnohdy vyžaduje znalost irrelevantních informací a stupidně zbytečných dovedností. Jak víme, zkouškám je téměř absolutně přizpůsobena výuka, a tak se anglickým dětem vtlučkají do hlavy věci, které jsou jim úplně k ničemu. Degradace mladých mozků je až taková, že nemají jakýkoli zájem o samotné předměty a jen shromažďují data, kterými v onen významný den vyplní svůj formulář (ne)šťěstí. Když jsem se profesorů ptal na všetečné otázky mimo rámec zkoušek, byl jsem spolužáky považován za jakéhosi exota, který vzbuzoval soucit či zděšení. Jistě ani u nás, ani jinde na světě nenajdeme ve všech školách zástupy studentů plných entuziasmu, kteří toužebně baží po vzdělání. Nicméně fakt, že samotné instituce žáky aktivně demotivují, považují za výsostně oblundný a odstrašující.

Anglické školství na mě dělá jednoznačný dojem: Tu a tam podnětný a inspirativní nápad, který je nebyvale zprzněn zcela necitlivou realizací. Od západního školství se můžeme leccos přiučit. Nesmíme ho však chápat, jako absolutní vzor, ke kterému je nutno směřovat.

> Jakub Teplý

Časová vytíženost spolužáků mi zabraňovala proniknout hlouběji do jejich světa. První dva měsíce jsem ještě doufal, že se něco změní, ale když na konci mého pobytu ke mně chovala většina spolužáků stejný nezáměr, jako když jsem přijel, vzdal jsem veškeré naděje. Zdálo se mi, že jsem je za tu dobu vůbec nepoznal, a vím, že oni mě také ne. Lidé, co o mně věděli víc, než že jsem Jakub z České republiky, bych spočítal na prstech jedné ruky. Přišlo mi ale, že nikdo z nich si nevážil kamarádů tolik, jako já těch svých v České republice.

Americký nacionalismus je známý. I přesto mě jeho rozměr šokoval. Vlajky, které byly všude, mi ještě tolik nevadily. Státní hymna hraná před každým školním zápasem mi přišla již trochu zvláštní, ale ještě jsem to pochopil. Co mně ale přišlo velice zvláštní, a jako Neameričanovi to moc příjemné nebylo, byla státní hymna znějící za pozoru studentů každé pondělí ráno, následovaná státní přísahou odříkávanou studenty. Závěrečným šokem byla učebnice společenských věd, která nacionalismus vyzdvihovala nevídaným způsobem.

>> zabiják Kody aneb Konečně sólo

Ráno jako každý jiný. Budík v 7:45. Ještě v polospánku sem si voblíkl černý kalhoty a první košili, co mi přišla pod ruku.

Dobrýtro. Čus Kody.

Každý ráno stejně nanic, každé den stejnej vopruz, pomyslel jsem si, když jsem se snažil trochu učesat. Taky už jsem se víceméně probral a uvědomil si, kde jsem a co tu dělám. Ach jo, tak malá kuchyně a zas tolik lidí.

Uhni vole.

No a kam asi?

Jah was a rasta. Ještě jednou tohle řekneš a vrazím do tebe tendle špinavej nůž na maso. Ty vole, Honcůji, aspoň po ránu bys moh přestat zpívat tyhle ty blbosti. Běž do hajzlu, Kody. Měli byste někdo vynést koš. A proč ho nevodneseš sama? Já sem ho vynášela minule! *Jo, jo, měl sem pravdu, každý ráno stejně nahovno. Kdyby to tu aspoň tak nesmrdělo.*

Ve čtvrt na čtyři jsem byl zase zpátky doma ze školy, sundal sem si kravatu a ten pitomej oblek, co nás furt nutí nosit, hodil na sebe kraťasy, sněd dva krajíce nízkonákladového tesco chleba a snažil se chvíli učít. Samozřejmě že sem v sobě nenašel dost trpělivosti, abych u takovýho kotle bezduchý školní práce vydržel víc než půl hodiny. Plynule sem přešel z nepříjemného drčení na příjemný cvičení bluesovejch riffů na děčkovou harmoniku. V šest jsem dostal hlad.

Tak co, Honcůji, co dáme k večeři?

To fakt nevím, dole v kuchyni bysme měli mít v mražáku eště nějakou zeleninu.

Fér. Jo a fakt hustej ártec tohleto. Jak se ten vobrázek bude menovat? Empty shadows of loneliness? A co takhle ještě trochu kontrastu, aspoň tak stoprocento tomu dodá ten správnej ártcovej nádech.

Běž do... Víc už jsem neslyšel, protože jsem zavřel dveře od Honcůjova obejváku a šel jsem dolů pro zeleninu. Za chvíli jsem byl zpátky. Ty vole, Honcůji, jak sme minulej tejdén potřebovali v mražáku místo na maso, tak sme do něj pak zapomněli vrátit tu zeleninu, hrozně smrdí, už jsem ji vyhodil. Hm, to je na nic, no. Tak dáme asi jenom chleba se sejrem a tak. *Ten místní chleba už mě taky pořádně štve.* Jo hele Vousi, budeš dělat tu esej na filozofii? *Ne asi, tu polovinu, co už sem napsal, kvůli tobě smažu a vykašlu se na to.* Proč se vždycky snažíš najít někoho, kdo se s tebou vykašle na úkol? Já se jenom ptal, kdybys to nedělal, tak to taky nebudeš dělat. Bez dalších slov jsem se otočil a odkračel i přes Honcůjovy dotazy z pokoje. *Vždycky se tváří, jako by ho do toho člověk nutil, když dělá úkol. Nepříjemnej holobrádek, občas by taky potřeboval pár přes hubu.* Další ráno vypadalo úplně stejně.

Dobrýtro. Nazdar, Kody. *Ten koš bysme měli dát jinám, abysme ten smrad nemusel cejtit pokaždý když du ráno do koupelny, už mi to taky dělá rudo pře očima, jako všechno tady.*

Proč je vás tu zas tolik? Děláme si snídaňni, Kody. *Měli by všichni vypadnout.* Hm. Jo

a fakt už byste někdo měli vynést ten koš. No jó. *Vypadá to, že to nepude jinak, než že vás všechny zabiju.* Tentokrát jsem byl doma ze školy už v jednu. Ledabyle sem ze sebe strhnul celý to nechutný oblečení a hodil na sebe něco jinýho, aniž bych věděl co. Psal sem kousek eseje na filozofii, ale nedařilo se mi to, furt sem psal nějaký hrozný nesmysly, a když sem zjistil, že v eseji o Descartovi píšu o tom, že genocida je jediný možný řešení většiny problémů, radši sem se vrhnul na slovíčka. Čtvrt hodiny sem koukal do sešitu a přitom sem byl myslí v létě někde na čundru, někde pryč. Než jsem si to uvědomil, bylo půl čtvrtý pryč. Minulý léto bylo fajn, ale přijde mi to jako před deseti rokama a na další si ještě dvacet let počkám. Sebral jsem ze země knihu z knihovny a snažil se ignorovat zvuk Honcůjovy pořád stejně zkraslený kytary, na kterou za ty dva měsíce už asi postotísícý hrál nějaký zasranej riff od Sabbathů. Ty vole, Honcůji, v tomhle se nedá nic dělat, uber si trochu volume. *A jestli mě budeš ještě dvě vteřiny ignorovat předstíraje hrozno zažranost do hudby, tak ti to tvý kombo vyhodim z okna a tvoje kytara poletí hned za ním.* Stejně jako pokaždý sem se i tentokrát spokojil s tím, že sem mu kombo vypnul, a zatímco mi nadával, já sem se mu snažil vysvětlit, že jeho hrozný sóla nebudu poslouchat, a to speciálně ve svém pokoji

Poté co mě instantně odeslal nějakým svym kecem, kterej vždycky považuje za jedinou pravdu světa, páč to říká von, sem vyrazil nasranej ze dveří jeho pokoje, praštil do zdi a pak jsem si odešel číst dolů. *Zatracen! S ním se fakt člověk nedomluví, kdyby aspoň hrál něco jinýho, pamrd.* V půl sedmý sem hodil do toasteru dva krajíce levnýho chleba a mezitím jsem se snažil v lednici najít máslo. Kroky na schodech. *Proč si holky musejí jít vařit večeři pokaždý ve stejnou dobu jako já? Buď se budu muset začít žít fotosyntézou, nebo je vobě zabít. Kdyby aspoň držely hubu, když tu sem i já. Navíc eště říkají pořád to samý. Teď třeba vejde Malvína a řekne kvík.* Kvík. Co tu děláš, Kody? Co bych tu dělal, připravuju si večeři. *Tak, rutinní kecy máme vodbyty, teďkon bude akorát chtít něco podat, nebo umejt nádobí.* Můžeš mi podat támdleten talíř? Ne. Jo. *Stejných dní bylo za tu dobu, co tu sem, aspoň tisíc. Skoro se divim, že mi z toho nezačlo hrabat.*

Další den. 7:45. Proč sem se musel probudit? To zas bude den. Dobrýtro. Čau, Kody. *Jestli zas budete v kuchyni všichni najednou, tak si pudu hodit mašli, nebo rovnou bombu.* Dobrý ráno, Kody. Dobrý. Špatný, hrozný, konec světa, kvůli vám. 8:20. *Kde je zas ten cvok? Kde je Honcůček? Nevím, skáknou ho trochu popohnat. A teď vejdu do jeho místnosti a von si zas bude prozpěvovat nějaký zajebanej song vod Sabbathů nebo nějaký jeho reggae. Jiná možnost není, neexistuje. Asi ho fakt budu muset zabít.* Bjaoua bjaouaáá, Reflex in the sky warn you you're gonna die... Nic jinýho se nedalo dělat. Vzal jsem jeho zatracenou elektrickou kytaru a praštil

jsem ho s ní přes hlavu. Honcůj se svalil do otevřený skříň, ze který si předtím zrovna bral kravatu, a než se stačil zvednout, tak schytl ještě dvě další. Pak už se nezvednul. Bylo po něm. *Tak, konečně je vod něj pokoj. A bylo to takový jednoduchý. Už se cítim líp, tyhle věci sou vážně uklidňující.*

Tak kde je? Nevím, není tam, asi šel napřed. Odpověděl sem, když sem zamykal skříň, ve který byla mrtvola. Hm, tak dem. Odpoledne jsem šel nakoupit, protože mi došel levnej chleba a levnej sýr a levná mražená zelenina. Nic z toho mi moc nechutná, no vlastně to ani žádnou chuť nemá. V půl sedmý jsem si zas dělal svojí obvyklou večeři. Jak se všichni ptali na Honcůje, úplně sem cejttil, jak na mě ještě něco čeká, chtěl sem vědět, jak se budu cejtit, když na to dojde. Kvík. Co tady děláš, Kody? Ozval se krátký cvaknutí, ale nebyl to zvuk toasteru, jak sem si nejdřív myslel, bylo to jak na svoje místo zapad okamžik, na kterej sem celou dobu čekal. Co jsem měl dělat? Mohly si za to samy. Zatemnilo se mi před očima a vim jen, že jsem popadnul dlouhej nůž na maso, kterej už zas pár dní nikdo nemyl. Zase o něco lepší pocit. Za chvíli ležely obě dvě na zemi ve vlastní krvi. Z toasteru vyskočil chleba a já jsem se šel navečeřet do svého pokoje. Pustil jsem si Little Waltera, pořádně nahlas. Key to the highway, sólo na céčkovou harmoniku.

Nevím, co sem si myslel, že udělám s mym jediným zbejvajícím spolubydlícím. Vojta furt akorát seděl v notesu a něco do něho čudlal, vlastně sem si na něj vůbec nevzpomněl, jak sem měl dobrej pocit z toho, že už neuslyším žádný další Kvík, ani Jah was a rasta. On to za sebe nakonec vyřešil všechno sám, jako vlastně i všichni ostatní, já sem byl jenom taková tvrdá realita. Přišel do mýho pokoje schválně potichu s dlouhou dřevěnou tyčí, kterou s sebou nevím proč furt nosil, když chodil po domě. Vždycky s ní měl takový nepříjemný nápady, který považoval za vtipný, jako i teď. Pomalu se ke mně připlížil, a jak sem byl v pohodlný poloze rozvalenej na židli, pokusil se mi přes kalhoty narvat tu tyč do míst, kam slunce nesvítí. Takovej jeho typický vtípek. *Tak tos posral, stejně bys asi musel.* Beze slov sem mu vyrval tyč z rukou a pokusil se ho praštit. Bohužel očekával rozlícenou reakci a včas uskočil za dveře. Hej, v pohodě, ber to jako srandu, já to tak nemyslel. Jedna moje část řvala rozzuřením, ale hluboko pod tím už sem byl v klidu. Ta klidná část říkala: Tak když už sem u toho, tak proč ne? Vyskočil sem za Vojtu, chyt ho za krk a přitiskl ke zdi. Trvalo to dýl, než sem čekal, ale nakonec sem si zase sedl ke stolu a dal si nohy na stůl. Konečně sám. Pustil sem si Muddy Waterse, Got my mojo working, sólo na áčkovou harmoniku.

**Kody a Vojta, sexta / septima
(t. č. studují rok v Lincolnu, spolu s J. Honců, M. Voclovou a M. Machátovou)**

>> Undergroundový pedagog

S bývalým ředitelem gymnázia Budánka a scénáristou filmu Gympl Tomášem Houškou o tom všem

Nemá doma televizi ani rádio a na svém blogu nabádá čtenáře, aby chodili po městě pěšky. Stál u zrodu gymnázia Budánka, jež proslulo svoji osobitou atmosférou a revolučními pedagogickými postupy (integrované předměty jako dězepis apod.), pročež je odjakživa srovnáváno s PORGem. Nedávno stál Tomáš Houška pro změnu u zrodu filmu GYMP, jehož podstatnou část scénáře má na svědomí.

Silnější ročníky pamatující školu v přírodě v Mozolově se z následujícího rozhovoru krom toho všeho také dozvědí, jak to bylo s onou chatkou, která těsně před naším příjezdem lehla popelem...

Není tajemstvím, že předlohou pro film Gympl, který právě běží v kinech, byla vaše kniha Graffiti rules. Málokdo už však ví, že popisovaným „gymplem“ v knize je soukromé osmileté gymnázium Budánka, kde jste právě vy byl prvním ředitelem. Jak jste se do tehdy začínajícího projektu Budánka vůbec zapletl?

Ředitel jsem byl první, ale pokud jde o Budánka jako myšlenku, tak já jsem ten druhý. Tím prvním byla Káta Havlíčková, která byla členkou Mensy (*sdružení nadprůměrně inteligentních lidí bez rozdílu rasy a vyznání*). Nějak jí ruplo v bedně a řekla si, že by chtěla udělat školu, která bude pro lidi z Mensy. Mně v té době vyšla knížka Škola hrou, kterou si Káta koupila a řekla si: to je ono. Takhle jsme se sešli. Takže já můžu za to, jak ta škola vypadala, ale nejsem úplně ten tatínek, který si ji vymyslel. Káta i ty lidi z Mensy, který tu školu chtěli, vlastně vůbec netušili, co chtějí. Řekli si jen, že Mensa bude mít školu a bude to prima. Já jsem dělal to, že jsem sháněl učitele, říkal jsem, jak máme učit a proč zrovna takhle. Což bylo fajn, ale časem se navrstvily věci, ve kterých jsme se s Mensou neshodli...

Na Budánce jste řediteloval mezi lety 1993 a 1998. Co vedlo po pěti letech k vašemu odchodu?

Řekl bych, že ze začátku jsem odešel hodně ve zlém. Nakumulovaly se různé věci. Já mám sklon k tomu být workoholik, byl jsem tam od začátku za minimální peníze a zároveň za maximální čas a maximální práci. To dospělo postupně až k tomu, že jsem se rozvedl. Kromě školy jsem začal řešit takový ty spory, jakože se soudím o děti a tak dále... Proto už jsem tam nebyl ten maximální čas, třeba jsem ve čtyři utekl, abych šel vyzvednout dítě ze školky. Spouště lidí tohle začalo vadit, že už

nejsem ten pravý, i ty peníze vadily, Mensa navíc dělala to, co děláš do teď – že do toho takovým zvláštním nekompetentním způsobem mluví. Uchazeči se například stále vybírají na základě testu, který Mensa používá a který podle mě je poměrně o ničem.

Vaše zkušenosti z Budánky daly vzniknout knize Graffiti rules, kniha později filmu Gympl. Jak kniha vznikala? Měl jste ji v hlavě už během ředitelování na Budánce?

Když jsem odešel z Budánky, tak ani ne s ročním odstupem jsem měl najednou potřebu některý ty věci napsat. Ta knížka hrozně trpí tím, že je málo literární. Teď je na trhu její druhé vydání, které jsem hodně změnil – je to víc knížka. Já jsem to hrozně nekriticky psal jako deník. Je to takový epizodický, fragmentový, nějaká ta dějová linka z toho mizí. Tedy původně to vzniklo jako taková moje potřeba dostat určitý zkušenosti a zážitky ven.

Jak došlo k přenosu knihy na filmové plátno?

Pro mě ta knížka byla zlom. Já jsem psal knížky, to je moje pnutí, prostě píšu knížky. A u této knížky jsem měl intenzivní potřebu vidět to jako obrázky, od začátku jsem řešil, jak to natočit. Tak jsem zašel za Vorlem. Mě vůbec nenapadlo, že bych si to mohl točit sám, a Vorel mě napadl kvůli Kouři. Chtěl jsem tu atmosféru, a myslím, že se to docela povedlo, obzvláště ty noční scény, tak to má přesně být. Dal jsem mu knížku, on mě pak zavola a říká: „Tak jo, tak to natočíme.“

Nakolik je kniha a tedy i film odrazem vámi prožité skutečnosti? Jak to bylo například se závěrečnou scénou knihy, kde jednoho z writerů srazí vlak?

Ten film je posunutý trochu jinam. Když jsem napsal nevím kolikátou verzi scénáře, tak Tomáš Vorel říkal: „Takhle to přece ve škole nevypadá, to nám nikdo nebude věřit.“ A postupně mě vmanipuloval do toho, že v tom filmu je ukázána vlastně strašně ošklivá škola, která s Budánkama nemá nic společného. Jinak všechno, co je v knize, je pravda, třeba to, že u mě studenti přespávali, to bylo pro Budánka tehdy typický. A nebyl jsem v tom sám! Takhle to dělali všichni z té první party učitelů. To byla prostě komunita lidí, který spolu dodneška fungují, ty první učitelé a ty první studenti. Když teď vezmu telefonní seznam svých kamarádů, tak to je celá ta první parta studentů. Pak je tam pár takových částečných pravd, třeba na Budánku chodil ve skutečnosti jenom jeden z writerů, ne všech pět... S tím vlakem, to je reálný, akorát se to nestalo tomu mému studentovi, ale někomu z té jeho party.

Toho kluka to zabilo. Tohle ty ostatní kluci dost prožívali...

I to je tedy pravdivé, že jste kdysi v pozici učitele asistoval svému studentovi v ničení majetku?

Jojo, i tu honičku s policajtem jsem zažil! Ale to Tomáš Vorel taky. V rámci přípravy na film jsme byli malovat s PASTOU, uznávaným writerem, který s Gymplem pomáhal. A pak ještě s klukama, který ani nevím jak se jmenovali, to bylo v Holešovicích, asi po deseti vteřinách, kdy kluci vytáhli sprej a udělali písmeno, zaskřípěly brzdy, asi tři policejní auta, honička, mazec největší! My tam stáli s Vorlem, říkali si: zachováme stoický klid, stáli jsme jak trubky a okolo běhali policajti, koukali jsme na to, a oni nás jakožto chodce, co se k tomu přimotali, zařadili mezi svědky. Pak jsme volným krokem odešli a zpoza rohu koukali... A k tomu ničení majetku – honička sice byla, ale o ničení bych se hádal. Kluci jednou malovali na betonovou zeď kolem vlakových kolejí a podruhé na strašně ošklivou budovu nějaké trafostanice. Malování na barák bych jim asi rozmlouval, ale nebylo třeba, myslím, že když to nejsou toyové, nemají chuť někoho naštvat tím, že mu postříkají novou fasádu, ale malují na plochy, kde to nikomu rozumnému nemůže vadit. I když nelegální je to samozřejmě i tam.

Může vůbec vzdělávání postavené na takto úzkém vztahu profesora a studenta smysluplně fungovat?

Ono to fungovalo! Když se bavím o stylech učení s ostatními učiteli, oni se mě často ptají, jak zaručím, že danou látku budou studenti umět? No já to nezaručím... Ale vy to taky nezaručíte! Fungovalo to, většina těch lidí se dostala na vejšku.

Vezměme si model studenta – maluje graffiti, je to jeho svět, baví ho to, naplňuje. Na druhou stranu student je mladý, a tak jeho zaslepenost může způsobit, že ho graffiti svět zcela pohltí. Jak k takovému studentovi (a nemusí jít pouze o graffiti) přistupovat?

Nelze to zakazovat. To nefunguje. Navíc je složitý zakazovat něco, co je z jednoho pohledu divný, divoký a nebezpečný a z druhého pohledu je to přece hrozně fajn, když lidi dělají to, co chtějí. Spousta věcí, které se v té knížce řeší, to je přesně to, co říkala Janis Joplin: Je lepší žít naplno než myslet na to, abych se dožil sedmdesátí v bačkorách u televize.

Vystudoval jste krom jiného psychologii. Jaké může mít tvorba graffiti dopady? Writer je posedlý tím, aby byl

vidět, stojí ho to veškerý čas, peníze...

Když někdo šest hodin denně cvičí na housle, nikomu to divný nepřijde. Člověk by neměl ztratit pud sebezáchovy. Ta posedlost tím, že chce něco dobře udělat a investuju do toho všechnu energii, co mám, to je podle mě dobře.

Tedy Budánka za vašeho vedení fungovala tak, že studenti dělají jen to, co chtějí dělat?

Já jsem si postupem času uvědomil jednu asi důležitou věc. My tím, že nás to jako učitele bavilo, hodně bavilo, tak jsme studenti asi hodně dobře pro něco nadchli. Strhli jsme je, vyvolali jsme nějakou atmosféru. Věci typu, jestli je kázeň, jestli nechoděj za školu, jestli je máme hlídat, jsme vůbec nemuseli řešit, protože oni dělali to, co je baví.

To však funguje jen za předpokladu, že student ví, co ho baví...

Anebo se nechá zblbnout, strhnout. Třeba jsme tam měli geniální učitelku hudebky, která zblbla celou školu tak, že až na několik jednotlivců tam všichni na něco hráli. Pak když byla někde nějaká školní akce, tak tam byl normálně orchestr! A to jsme nebyli konzervatoř. Je to zkrátka tak nadchlo, že doma cvičili na flétnu.

Jak jste na Budánce řešili případné kázeňské přestupky, pokud vůbec?

Já už tehdy jsem si uvědomil, že jsem na hraně trestných činů, ale bral jsem to s velkým nadhledem. Šli jsme třeba do hospody a spouště studentům nebylo ani sedmnáct. To byl vlastně taky moment, který hrál roli při mém odchodu, že tam právě začaly být tlaky, že už nesmíme být takhle partyzánská škola. To jsme jeli na školu v přírodě a poprvé jsme spouště věcí kontrolovali, jestli ty lidi nepijou, nekouřej, několik jsme jich poslali domů, fakt tvrdý režim. A tento režim zavínil to, že tam čtyři typci zalezli v chatičce na půdičku, kde se zpráskali do bezvědomí, nechali tam svíčku a tu chatičku tak nepřímo zapálili. Všichni pak říkali, že to je proto, že tam byl bordel. Ale tak to nebylo! Oni tu chatičku zapálili proto, že nesměli pít před tou chatičkou. Dřív by to asi proběhlo vždycky tak, že bychom vzali nějakou lahev vína, vypili ji spolu, byla by to sranda... Ale zároveň trestný čin samozřejmě.

Vyhazovalo se někdy na Budánce kvůli podobným přestupkům?

Jednou za nějaký drogy. Já bych to nedělal. Správná rada na mě koukala... To je trochu nahozený v tý knížce. Já bych ty kluky sprdnu, ale vyhazovat někoho za to, že kouří trávu, takhle to v životě přece není. Statistika říká, že trávu kouří třetina středoškoláků. Pojďme tedy vyhodit třetinu středoškoláků? Nebo jak to teda je? Navíc si myslím – teda ne, že bych někoho chtěl navádět, aby hulil –, že láhev kořalky mi přijde horší...

Co vy a Budánka nyní? Zbylo tam něco z vašeho působení?

Ne. To vůbec. Docela se tam teď objevuju, měl jsem takový hnutí myslí a napsal jsem pod hlavičkou Budánek grant, končí příští rok v srpnu. Bylo to pro mě hrozný zklamání. Všechno už je pryč.

Znamená pro vás osobně graffiti něco hlubšího, nebo to byl jen prostředek, jak sdělit své zkušenosti z Budánky?

Mě graffiti baví. Ten rozměr Tomáše ve filmu, to je za mě – rád ty obrázky po městě vídám, rád přemýšlím o tom, proč a jak, a myslím si, že to má hodnotu. Ono jsou to takový kecy, když se říká, že to je umění... Ale ono to je umění. Ten příběh má dvě linky, ukázat obraz školství a ukázat graffiti. Už v tý knížce se snažím ukázat obě strany, že je to na jednu stranu úžasný a na druhou, že to má spouště špatných průvodních jevů.

Kdo je Pavel Nosek, který je kromě vás a Tomáše Vorla uvedený jako spoluautor scénáře? Je to onen skutečný student z Budánky?

Nene, to nebyl můj student. K tomu někde, nevíme přesně kde, přišel Tomáš Vorel. Pavel do toho vnesl něco pozitivního a něco, co se mi nelíbí, i když je to možná autentický. To je kluk, který chodil na gympl, tam ho vylili, chodil na průmyslovku, tam ho taky vylili...

On má za sebou historii asi spíš toho typického writera.

Mě na tom provokovalo, že on ještě víc než Tomáš Vorel vnímá školu tak, že nemůže být hezká. Pro něj to bylo jenom o tom, jak tam přežít, strašná pruda...

Jste spokojený s výslednou podobou filmu? S čím ano a s čím ne?

Spokojený jsem s nočníma scénama, s akcema. Celý bych to viděl spíš posunutý sem, temný noční film, scén ze školy miň.

Mluvil jste Tomáši Vorlovi do výběru herců a hudby?

Třeba Matonohu sice vybral Tomáš, nejdřív tam ovšem chtěl Macháčka, to jsem udělal obrovský bugr, pak Pavla Lišku a to jsem udělal taky velký kravál. To samý bylo s muzikou. On původně přišel s tím, že hudbu bude dělat MIG 21, nato jsem mu teda řekl, že se asi zbláznil. WICHE nakonec přivedl PASTA, PASTU zase Pavel Nosek. Můj tip na muziku byl původně Gipsy, každopádně od začátku jsem věděl, že jedinec hip-hop! Že všechno ostatní tam nepatří. Tomáš Vorel hip-hop nemusí, tak tam nosil tu muziku, kterou poslouchá.

Muzika se tedy původně vybírala na základě toho, co poslouchá pan režisér?

Ten začátek byl opravdu takový, že Tomáš Vorel měl představu, že film obsadí svýma kamarádama a dětma svých kamarádů a muziku vybere tu, kterou má rád, prostě stejně jako dělal všechny filmy předtím. Pak z toho třeba vystříhl ten konec s vlakem, to, že Petra sejme vlak. To mě škrtnul.

Filmu je vyčítáno, že se dějově nikam neposouvá, nezmění se chování a názory lidí, že je to jen ukáзка, výsek.

Já myslím, že to je takový klíšé, co se ve filmu musí odehrát, aby to byl dobrý film. Nemusí! Jo, mohli jsme kluky ukázat po deseti letech, jak prodávají v Eurotelu ve značkovém obleku. To jsme ale asi nechtěli.

Co vlastně říkají na film lidé, kteří v něm spatří sami sebe?

Kluk, o kterým to je, byl od začátku proti. Ne nějak výrazně, spíš takový to „to bys neměl“. Co se ostatních týče, někteří jsou tam ukázaný hezky, jiný ne. Hodně lidí se tam může najít.

Postavám učitelů ve filmu je vyčítáno, že jsou nereálné a zastaralé. Nemyslíte si, že od doby co jste knihu napsal, prošla „učitelská scéna“ určitým vývojem a že je dnes situace skutečně poněkud odlišná od té zobrazené ve filmu?**> úryvky z knihy Graffiti rules**

Tohle není dokument o graffiti ani dokument o typickém gymplu. Stejně jako film. Je to literární příběh party gympláků a jejich učitelů.

Možná, že by mu v tý škole leccos šlo, ale moc věcí ho tam sralo. Když se z něj stal gymnazista a pochopil, jak moc tátovi de vo to, aby z něj měl taky vědce, začalo ho srát nějak všechno. Komplet.

A jak na to sral, vono se to hodnocení postupně podělalo taky.

A vztahy s rodičema se pak rozesíraly a každou další třídní schůzku začaly bejt horší a horší.

Přišlo mu to k smíchu. Srát. To bylo vševystihující sloveso, uměl časovat ve všech tvarech a vždycky dokonale vyjadřovalo jeho pocit ze světa.

To vidím. A večer si to taky nezvládá a... vůbec to nák nezvládáš. Má vůbec smysl platit tam školný, když do tý školy nezvládáš?

No ale, proč to tady teda děláme?

„Třeba proto, abysme si ukázali, že ty dotyčný nebyli démoni, který by nák spadli z nebe, ale že tomu vlastně vždycky předcházela situace, která to vyvolala. Že diktatura nebo totalita není přírodní pohroma, ale je to něco, co si společnost vždycky sama zavíní...“

To je blbost, ne?

„Možná, že kdybys tu neprospal půl hodiny, tak už bys věděl, že ne.“

Jenomže prostě... K čemu mi nákej dějepis bude?

„Jak tě poslouchám, tak speciálně tobě možná k ničemu.“

Vidíš. Rozumiš, já chci dělat něco, kde se myslí, kde to má nějaký smysl, něco... Rozumiš, něco, co nezvládne každé.

Ten film dělá z učitelů rozhodně větší trouby, než by musel. Někde platí to, co říkáte, ale já znám poměrně hodně škol a je to tak, že existuje samozřejmě spousta těch, které jsou fajn a o kterých se říká „tady je vývoj“, ale pak jsou taky školy, kde je to stále úplná katastrofa. A to se nestydím je takto kritizovat. Třeba češtinář není z Budáněk, ale je naprosto autentický, i ty jeho výroky, zkrátka tichá nenávisť vůči měnícímu se světu. Je to tak, když by si člověk vzal gyppl, kde je třicet profesorů, a vybral pět nejhorších, tak ty jsou v tom filmu. Takže reálně existují. Ale já bych rozhodně nebyl tak zlý... Chtělo to možná alespoň ukázat to spektrum, ne více Matonohů, ale i učitele, kteří jsou mezi tím.

Jaké byly reakce mladých herců, kteří zde hrají svoji vlastní generaci? Měli například výhrady k tomu, jak jsou oblečení a jak spolu komunikují?

V tomhle si našťestí Tomáš nechal poradit, hodně mu do toho mluvili. I ty graffitáci, co se kolem toho motali... Zajímavý je, že ve většině reagovali tak, že jejich škola byla hezcí.

Už před filmem se spekulovalo, zda po filmu začne hodně nových lidí (tzv. toys) malovat, padaly názory, že graffiti začne být díky filmu ještě více cool. Je pár týdnů po filmu, specializovaným obchodům s graffiti potřebami (např. Graffneck) stoupají tržby a pražské legální graffiti zóny jsou „zničeny“ sprejerskými nováčky. Co na to říkáte?

To byl jeden z možných výsledků. My jsme

o tom samozřejmě přemýšleli. Pavel Nosek to řešil hodně a i jeho kamarádi, co malují. Řešili třeba i dilema, jestli si mají scénář přečíst a říct nám, co si o tom myslí, a tím nám vlastně pomoci, anebo nás poslat do háje, protože nechtějí, aby se to vůbec točilo. To byl postoj asi většiny writerů – ať se o tom nepíše, ať se to netočí, ať je tohle téma tabu.

Jaké byly v tomto ohledu reakce na knihu?

Špatný. Právě v tom smyslu, ať se to nešíří. Oni mi neřekli, že to píšu blbě, oni řekli „nepiš o tom“.

Jak si potom vysvětlujete, že na filmu spolupracovali v subkultuře hip-hopu uznávaní writer PASTA a dj WICH?

Ti to samozřejmě taky hodně řešili, ale PASTA nakonec došel k tomu, že stojí za to o tom psát a natočit to.

Neztratilo teď po filmu pro vás graffiti něco ze svého tajemství, něco ze své přitažlivosti, která je daná právě tím, že se o graffiti moc nemluví, že je stále do jisté míry tabu?

Pro mě to nemá kouzlo v tom tajemství. Pro mě to má kouzlo v tom, že je to živý, je to exploze. Jako jeskynní malby, jako impresionisti, co začali válcovat svůj směr, ač jim všichni říkali, že to je hnusný...

V knize přirovnáváte graffiti k Eiffelově věži, kterou veřejnost ze začátku ostře kritizovala, postupem času ji však přijala za svou a dnes je z ní symbol Paříže.

Myslíte si, že by pro graffiti bylo dobře, když by ho veřejnost tolerovala a postupně zcela akceptovala?

Většina veřejnosti je pobouřena. Nevím, jestli je dělicí čára někde ve věku, ale je to tak, že je velký nadšení, pak dlouho nic a pak obrovská nenávisť, negativní emoce, takhle to není, to jste si vymysleli, takhle se nemluví, takhle se lidi nechovají, učitelé nejsou tak blbí... Ten film má sice obrovskou návštěvnost, ale všechno jsou to mladí lidi a to tak, že dvacet už je trochu moc. Já myslím, že problém nastane až ve chvíli, kdy graffiti bude moci dělat každý a bude to dělat každý, i ten, který k tomu nemá pnutí. Když lidi jdou malovat, tak do toho jde jenom ten, kdo to má v sobě, jako bombu, že prostě musí, honí ho policajti, ale to všechno je mu jedno. Jako se to stalo s rockem, který se přelil do metalu, bylo to tvrdší a tvrdší a najednou se něco přecvaklo a už to vlastně vůbec není tvrdá muzika, je to styl, jak se oblékají patnáctiletý holky, jsou tvrdý a obarvený na černo... Takhle se to doposud stalo se vším, je to vývoj.

Dočetl jsem se, že se chystáte rozjet nové gymnázium Via Lucis. Můžete připravit na toto nové soukromé osmileté gymnázium blíže popsat?

To vypadá tak, že do 30. listopadu musím sehnat strašný množství papíru, který se odnese na ministerstvo školství, aby tu školu zařadili do sítě škol. Když se to stihne, tak začne škola fungovat příští září. Jestli se to nestihne, což je možný, tak to začne až v září 2009. Hodně věcí bude asi fungovat jako na starý Budánce. Já jsem prostě

takový, budu se obklopat nějakými lidmi, nějakým směrem. Pro mě byly Buďánka krásný životní období. Měl jsem pocit, že to, co dělám, má opravdu smysl, výsledky.

V oblasti pedagogiky mi trochu připomínáte sprejerské hrdiny z vaší knihy. Když se ohlédnete do minulosti, nepozorujete na sobě postupem času střízlivění, ztrátu ideálů, nebyl jste ve svých představách občas naivní?

V hodně věcech asi jo. Mám nějakou praxi. Spoustu věcí, který jsem tehdy tušil, dělal intuitivně, mám dneska ozkoušený, vím, že se něco nepovedlo, něco povedlo, ale určité mě nic nepřesvědčilo, abych se ze svého směru pohnul jinam. Byl jsem naivní v tom, že jsem si myslel, že jsem většinový, že jsem v tom mainstreamu, zatímco jsem naprostá minorita. Na druhou stranu jsem se s tím za ta léta sžil. Pro mě velký zklamání až naivita bylo, že jsem si po revoluci myslel, že to mají stejně jako já hozený ty učitelé všichni. A ono ne. Většina z nich byla a je spokojená s tím, jak tady současná výuka vypadá.

Na naší škole vzrůstá technizace, v každé třídě je dataprojektor, klade se důraz na formu (často zcela bezobsažných) prezentací, na úkor filozofie nastupuje ekonomie. Co si o těchto tendencích myslíte?

Technika je hodně fajn, ale to klíčový je stejně... Systemická psychologie vám něco říká?

Hmmm...

To je směr, který říká, že člověka nelze vzít a zabývat se jeho vlastní psychologií, protože každý člověk je součástí sociálního systému. To znamená, že člověk musí měnit nejen sám sebe, ale i věci kolem sebe, když chce něco udělat. Tím mířím k tomu, že ta škola je opravdu komunita a že to klíčový je o vztazích mezi lidmi. Technika může někde vypomocet, ale tím se dobrá škola neudělá.

Předpokladem dobré školy tedy je, že musí být malá?

Já nevím. Je zajímavý, že v Americe jsou školy-monstra, dva tři tisíce žáků, a taky to funguje.

Nepřipadá vám model malého osmiletého gymnázia jako takový v leccčems patologický? Je to přece jen dlouhá

Tomáš Houška

Vystudoval pedagogickou fakultu, poté si dodělal doktorát z psychologie. Stál u zrodu pražského soukromého osmiletého gymnázia Buďánka pro studenty s IQ 130+, kde byl v letech 1993–1998 ředitelem. V letech 2001 až 2002 byl ředitelem Lauderových škol (gymnázium Or Chadaš). Napsal řadu odborných (Škola hrou, 1991) i beletristických knih (Graffiti rules, 2000; později scénář pro film Gyppl). Nyní rozjíždí nové gymnázium Via Lucis a pracuje na dalších scénářích. Dlouhodobě se věnuje psychologickému pozadí vzdělávání, na několika školách pracoval jako školní psycholog. Experimentuje s hudbou a ději na pomezí hudby, psychologie a neurologie, věnuje se středověké hudbě, kterou aktivně míchá hip-hopem a bigbitem v kapele Albigens.

doba, kdy je student ve svém zásadním vývojovém stadiu po většinu času obklopen stejnými lidmi, žije si tak trochu ve virtuální realitě.

To je hrozně zajímavý! Jeden argument, který jsem na Buďance pochopil, je, že přišly děti, který za sebou měly pět let na základce, kde si vůbec s nikým nerozuměly, úplný vydědenci, spousta z nich byly šikanované, protože měly úplně jiný zájem. A najednou přišly do party podobných dětí, se kterými si najednou měly co říct. To je pozitivní. Na druhou stranu je fakt, že osmiletým gymplem dojde k tomu, že se společnost od těch dvanácti let stratifikuje.

Od té doby se budoucí zedník a budoucí vysokoškolák už nikdy nepotká. A to ani v tom městě, zedník jde do práce v šest, vysokoškolák v devět, nepotkají se ani v metru. Je to úplně jiný svět.

Chystáte nové gymnázium a údajně další filmy, jak to všechno zvládáte?

Mám tři hotové scénáře a nemám na ně peníze. Ten jeden jsem vymyslel tak, že by se dal natočit hodně levně. Pojmenoval jsem to Maturita, měla by to být hodně crazy komedie, přetažená do absurdity. Vychází to ze smyslu pro nesmysl, odehrávají se tam opravdu zvláštní věci. Chvilku jsem dělal na ministerstvu školství, kde dochází k naprostým absurditám. Třeba jsem šel ke kolegovi do kanceláře, tam na monitoru střilečka a on křičí: „Teď ne, teď ne, nerušit!“

Je fajn, že jsem se naučil za ta léta zacházet s časem, rozdávat práci jiným lidem, takže to není tak hrozný. Většinu času teď věnuju tomu, že jedním s investorem a sponzorem a to je naprosto šílená depka. Vyčerpávající.

Na stránkách Gypplu je ke stáhnutí kompletní soundtrack. Jak velkou radost budete mít z toho, až se na internetu objeví ke stáhnutí celý film?

Na soundtrack má autorská práva WICH, proto to tam je zadarmo. Na film má autorská práva Tomáš Vorel, a ten se toho bojí. Nedívám se. Co jsem se bavil s kinařem, tak jakmile se film začne stahovat na P2P sítích, návštěvnost v kinech spadne na polovinu. Já to nějak neprožívám, nicméně jsem dal na internet ke stáhnutí fake film, má to 700 MB a nic tam není. Zajímalo mě, jestli se takto dá bojovat s pirátama.

Každopádně film na internetu zhlédne mnohonásobně více lidí.

To je sice pravda, pak to má ale ten rozměr, že Gyppl stál třicet melounů, to znamená, že když do kin přijde 600 000 platících návštěvníků, tak film bude na nule. Což se nejspíš nepovede. Teď je to tak, že film ještě furt nevydělává. Momentálně má návštěvnost asi 330 000, lístek stojí stovku, utržil asi 30 milionů, půlka zůstane v kinech a distribucích a půlka se vrátí Vorlovi. Takže teď je zaplacená půlka nákladů. Z toho pramení hrůza z toho, že to někdo dá na internet.

Hynek Trojáněk / septima

> z porgánských recenzí na film Gyppl

zklamal. V době, kdy jsou teenagerovské filmy velice populární, divák očekává, co přijde v tom kterém filmu nového. Zklamání, které přichází, když divák zjistí, že nový film vlastně nepřichází s žádnou novou myšlenkou, je o to větší. Například právě ve scénách o sprejersství jsem skutečně více čekal nějakou ospravedlňující myšlenku, než že to dělají proto, že je to prostě baví.

Oskar Hýbl

Byly chvíle, kdy jsem si přesně v rolích studentů představovala své spolužáky, kamarády nebo hůř – sebe. (...) Film Gyppl patří ke středu. Ani nejlepší, ani nejhorší. Koukněte se na něj, je milý a vtipný. Mladá generace se bude smát a starší si bude říkat, jak málo se změnilo od dob jejich mládí.

Bára Plamínková

Celý film byl vlastně jenom krátký výřez ze života sprejerů, jejich holek a dalších různých studentů gymnázia. Možná byl natočen spíše pro babičky, dědečky, rodiče a další lidi, kteří o světě teenagerů moc neví. Ty by nejspíš bavil mnohem víc, protože by se prostřednictvím filmu mohli dostat do jiného světa, než je ten jejich. Ale já, jako teenager, který v podobném světě žije, jsem se u filmu nudila.

Nela Černetová

Jak pak má být graffiti přijato do společnosti, když po Praze chodí malí caparti se sprejem a stříkají na všechny historické zdi vlnovky. Těmhle dětem prostě nedochází, že graffiti je i o respektu a to jak k památkám, tak k ostatním. Tohle je z větší části vliv filmu Gympl, který tenhle trend rozjel.

Zikmund Bartoniček

>> Libeň a literatura

Pozdě k ránu
(Po stopách libeňského rodáka
Karla Hlaváčka)

Příští zastávka Vosmíkových
(Původ názvů ulic v Libni)

Na domě, kde Vosmíkovi žili, je umístěna pamětní deska. Dům najdete mezi tramvajovou stanicí Vosmíkových a U Kříže.

Skoro každé ráno vystupuji u školy z tramvaje na stanici Vosmíkových, která se jmenuje po nedaleké ulici. Jedná se o rodinu řezníka Bohumila Vosmíka.

Syn Oldřich Vosmík bojoval v letech 1937–1939 v mezinárodních brigádách ve Španělsku. Po návratu se zapojil do odboje. Lidem v ilegalitě zajišťoval v době protektorátu potraviny a oblečení. To dělal postupem času více a více, spolupracoval s organizací na Bulovce, pomáhal rozšiřovat ilegální komunistické tiskoviny. Později spolupracoval na diverzních akcích a navázal kontakt se skupinou „Jindra“. Při svém zatýkání v červnu 1942 kladl odpor, přesněji zranil jednoho a zabil druhého příslušníka gestapa. Za to byla 24. června 1942 na kobyliské střešnici popravena jeho rodina a s ní i řeznický pomocník Václav Mihula. Unikl jenom Oldřichův čtyřletý syn. Ulice Reissemanova byla roku 1952 přejmenována na Vosmíkových.

Soused Vosmíkových, Vojtěch Paur, provozoval pohřební ústav. V pohřebním voze, v rakvi, vyvezl na Ďáblický hřbitov kombinézy a padáky parašutistů. Tam je pohřbil, tím je ukryl mimo policejné velmi přísně uzavřenou Prahu. Podobným způsobem chtěl ukrýt i samotné atentáčníky, kdyby však nebyli odhaleni.

V ulici Vosmíkových je soukromý pohřební ústav. Řekli mi tam, že dříve v ulici sídlil Pohřební ústav hlavního města Prahy, se kterým ale oni nemají nic společného. Přesto je to pro mě zajímavá souvislost.

Použitá literatura

Kovářík, Vladimír: *Literární toulky Prahou*. Albatros, Praha 1980.
Laštovka, Marek; Ledvinka, Václav: *Pražský uličník 1. a 2. díl*. Libri, Praha 1998.
Tomeš, Josef: *Městská část Praha 9, 4. díl Libeň*. MAROLI, Praha 2001.

Metoděj Bohuněk / kvinta

Básník Karel Hlaváček se narodil 29. 8. 1874 v Libni v chudé dělnické rodině. Dům, kde žil, se nachází na rohu ulic Braunerova a Podlipného, což je kousek od našeho gymnázia. Byl to významný představitel českého symbolismu a dekadence, také malíř a sportovec, dokonce i výtvarný kritik. Zemřel na tuberkulózu 15. 6. 1898, protože svůj špatný zdravotní stav dlouho před nejbližším okolím skrýval, a když to přátelé zjistili, už bylo pozdě na jakoukoli léčbu. Je pochován na libeňském hřbitově.

I přes příšernou zimu jsem se odhodlala najít Hlaváčkův hrob. Hledala jsem a hledala, už jsem to chtěla vzdát, ale najednou z ničeho nic vidím jméno Hlaváček a už se raduji. Bohužel předčasně. Zřejmě na světě existuje více Hlaváčků, ale pouze jeden jediný je tak významný básník. Vzdávám se veškeré naděje. Libeňský hřbitov je tak veliký! Ale ujdou jen pár kroků a už stojím před dalším jménem Hlaváček. Je to on! (Jen bych ráda poznamenala, že mi hledání hrobu zabralo celou půl hodinu, a tak doufám, že to všichni náležitě oceníte.)

Já jsem ale nepátrala jen po Hlaváčkově posledním místě odpočinku, ale také po místě, kde se narodil a žil. První moje výprava skončila spíše neúspěchem. Když jsem se jistě mladé paní ptala na Hlaváčka, upřímně se zasmála. Zřejmě toto jméno v životě neslyšela a přišlo jí zábavné, že se o to někdo vůbec zajímá. Fakt, že na domě, ve kterém bydlí, je přibita jakási cedule s jeho jménem, vůbec nepostřehla.

Další výprava se ale opravdu vydařila. Nejenže jsem měla s sebou foťák, ale navíc i Honzu a Kryštofa. Honza fotil a moc ho to bavilo. Kryštof měl v ruce baseballovou pátku, kterou nesl domů. Jiné mladé paní jsme se opět zeptali na jméno Hlaváček. A reakci: „Ten tu nebydlí,“ jsem už skoro i očekávala. Takže jsme se zase nic nedozvěděli. Musím ale přiznat, že se tvářila trochu vyděšeně. Holt když vás zastaví takoví pochybní, neznámí lidé a ještě jeden z nich drží v ruce baseballovou pátku, není se čemu divit. Člověk zřejmě potom působí méně důvěryhodně. Nicméně nás ta hodná paní pustila dovnitř. Musím přiznat, že ten dům má duši. Je hodně starý a kdo ví kolik už toho zažil.

Hlaváček byl také členem T. J. Sokol v Libni. Když jdeme na tělocvik, říkáme, že jdeme do sokolovny. Ale tehdy tato budova ještě nestála a Hlaváček cvičil v hostinci u Deutschů (tam byl r. 1884 založen TJ Sokol Libeň). Dnes na jeho místě stojí dvě stavby – Česká spořitelna a Divadlo pod Palmovkou.

Odkazy + použitá literatura

<http://www.sokol-liben.cz/historie/historie1.htm>
<http://www.sokol-liben.cz/galerie/Archiv-Sokolovna/www.praha8.cz>
Hlaváček, Karel: *Hrál kdosi na hoboj*. Praha, Československý spisovatel 1978.

Anna Krajčová / kvinta

>> Jak nakupovat

„Škola tu k učení vpravdě není, leč vydává cenná potvrzení.“

(Kemal Atatürk v projevu o moderním tureckém školství)

Asi je tomu opravdu tak, jak pravil velký maloasijský reformátor. Mnozí máme podobnou zkušenost – škola nás toho vpravdě mnoho nenaučila, a co nás naučila, z toho jsme většinu stejně zapomněli, a co jsme nezapomněli, to nám v životě nakonec většinou k ničemu není. Život je o něčem jiném než o různých benzenových jádrech, rovnicích nesrovnatelných, průřezech housenkami či dávno zamřelých autorech. Takže nakonec opravdu zbudou jenom nějaké ty papíry pro jiné školy a úřady.

Život je o žítí a má být žit, jak se dnes říká, naplno a se vším všudy. A protože v dnešním světě se vše kupuje, bylo by snad vhodné, aby nás škola naučila také nakupovat.

Co tedy budeme potřebovat na začátek. Asi čekáte, že peníze. No ovšem. Za peníze, to umí nakupovat každý, my se bez nich sice také občas neobejdeme, ale budeme je používat jen v krajní nezbytnosti.

Stejně se rozlučme s představou, že pro mnoho peněz je třeba mnoho a dlouho pracovat. To je zcela groteskní představa. Zničíte se daleko dříve, než takové peníze vydřete. A kdyby ne, nezapomínejme, že práce je droga a stanete se na ní závislí, takže nakonec si pro samou práci stejně nic neužijete.

Peníze je nejlépe dostat jen tak, jaksi mimochodem, jako i jiné věci. To bylo nejlépe zařízeno ve středověku. Knížeti bloudícímu na lovu jste ukázali cestu z lesa a hned jste byli obdarováni územím velikost dnešního okresu, anebo naopak prostý hrabě půjčil svého koně knězi spěchajícímu k umírajícímu a jeho potomci vystoupili až na císařský trůn, jako se tomu stalo v případě jistých Habsburků.

Ale zpět k našemu tématu, prostě předpokládejme, že peníze máme, a budeme tedy nakupovat. Nejdříve dům. Je zbytečné si kupovat nejprve něco jiného – kam bychom to vše ukládali? Dům je prostě základ všeho ostatního nakupování či spíše schraňování.

Vlastně raději domy. Máte-li možnost koupit či jinak získat dům, neváhejte. Dva domy jsou lepší než jeden a tři lepší dvou. V této věci se nemůžete mýlit v počtu, ale pouze v kvalitě. Samozřejmě, jestliže vám nabízí někdo pitomou funkcionalistickou škatuli, bude to nejspíš ďábel v lidské podobě, který vás chce uvrhnout nejdříve do betonu, poté do strašného zoufalství a posléze do věčného zatracení.

Proto si pamatujme tři základní pravidla pro výběr domů:

Čím starší tím lepší. Dům má být vyzkoušený a zabydlený. Stářím ohlazený až omšelý a opadaný. Až tak trochu nakřivo a mírně zavhlý.

Čím větší tím lepší. Nezapomeňte, že v tomto domě budete opravdu žít. A budou-li vám Nebesa nakloněna, i umírat. Jinou část domu budete obývat v horkém létě, jinde budete zamřívát u rozpálených kamen v zimě. Velká knihovna a jídelna jsou základ, samozřejmě salon, několik ložnic a všelijaké ty komůrky a alkovny, veranda pro letní snídani, bez té se prostě neobejdeme.

Čím osamělejší tím lepší. Považte jen všechny strážně, které nám mohou působit

nepokojní sousedé se svými stroji a vřeštícími dětmi. A my chceme klid a velkou zahradu, vlastně raději park, a k tomu potřebujeme prostor a ne těsné sousedství všelijakých vrzajících kutilů. Nejlépe malé odlehlé panství. Třeba něco takového, jak to popisuje flámský klasik Timmermans: „V zahradě obklopené vysokými stěnami byl ještě větší klid, zde porušil ticho pouze zpěv ptáka anebo zabzučení hmyzu na slunci. Do domu vedlo několik širokých kamenných schodů, které čas rozviklal a uvolnil... vysoké zimostrázové keře, mezi nimiž se vinuly cesty, se zdvihaly jako zdi kolem vyschlého vodotrysku, na kterém se hemžily modrozlaté mouchy. ... A na konci zahrady stál rokokový pavilonek bujně obrostlý divokým vínem. V tom domě se stropy z tmavého dubu, se širokou chodbou vyloženou černými a bílými dlaždicemi, s vysokými místnostmi a širokým schodištěm, zde bydlila, obklopena jsouc starodávným nábytkem a škrobenými podobiznami předků, Anna Marie z Egmontu.“

Ano, hraběnka Anna Marie si uměla na stará kolena užívat. Vezměme si z toho příklad a učme se dobře nakupovat. I stáří a osamění bude mít své půvaby.

A příště třeba něco o nábytku.

Aleš Roleček

>> Lehký šustot křídlel

Je podzim. Ze stromů padá listí. Není barevné, je hnědé a smutné. Rána začínají představovat problém. Venku je zima, a než se člověk pořádně zamotá do šály, ujede mu autobus. Pokračuje to černými body za pozdní příchod a několika testy. A potom zase ven, do počasí, kam by normálně nevyhnal ani psa a už vůbec ne sebe. Už aby byly Vánoce. Podzim se přelévá do zimy. Nastane prosinec. Přijdou Mikuláš a Ježíšek s fikanými figly jak přinutit děti k poslušnosti. Že nepřijdou? Opravdu bude za Mikuláše zase jen souseď vedle? A bude mít čert na černé punčoše díru? Budou ve skříni zase ty zabalené balíčky?

Ale ne. Letos přijde opravdový Mikuláš. A dárky přinese Ježíšek. Alespoň jsem o tom přesvědčená. V mých představách se pod stromeček nejdřív dostanou dárky od členů rodiny, to ano, ale potom, když už nikdo osamocený stromek v zavřené místnosti nebude hlídat, přijde na scénu Ježíšek. Vletí dovnitř a co nejtíšeji rozdá dárky s barevnými jmenovkami. Každému členovi rodiny jen jeden, malý. A zase odletí, nezpozorován a šťastný, že se mu to podařilo. Nebude chtít být spatřen, je to samotář. Dárků, které nejsou od nikoho z rodiny, si nikdo nevěšme, ve zmateném rozbalování uniknou pozornosti. Že jsou

v jiném balicím papíru? Asi při zabalování došel... A koho napadlo dát mi zrovna tohle? Na to už se nikdo ptát nebude, bylo by to nezdvořilé.

Jen se zkuste letos pořádně probrat vánočními dárky a během hektického Štědrého večera se zastavit a poslouchat. Třeba zaslechnete lehký šustot křídlel.

Zkrátka si myslím, že letošní Vánoce budou povedené, s tím pravým kouzlem. A kdyby Ježíšek opravdu nepřišel, zkuste si ho alespoň představit...

Alžběta Kovandová / tercie

>> Kam všichni jedou?

Každý jezdíme někdy metrem. Někdo pouze občas, někdo častěji. Já taky. Znáte to. Zmožení celodenní aktivitou usedáte na sedadlo a necháváte se unášet temným tunelem dál a dál a už se těšíte, až budete v cíli své cesty a budete moci vystoupit.

Ale nejedete sami. Vedle vás sedí ještě dalších několik lidí. Ti všichni mají taky jistě svůj cíl, za kterým jedou. Může tam sedět úspěšný manažer, mířící na důležitou obchodní schůzku. Nebo to může být tovární dělník, vracející se po šichtě domů, stará paní, jedoucí k lékaři, nebo mladý kluk, který má domluveno rande, už tam měl čtvrt hodiny být, ale nestihá to, protože se zdržel na jiném rande s jinou.

Ovšem neexistuje pouze vaše sedačka a ta vedle vás. Je jich tady víc. A na každé z nich sedí zamyšlení, čtoucí, muziku poslouchající, nudící se nebo chrápající lidé. A každý jede stejným směrem, jako vy. Jaká náhodička!

Bohužel se nám taky někdy stane, že všechny sedačky jsou obsazeny, a tak

musíme celou svou jízdu prostát. Někdy stojí pouze pár lidí ve voze, ale ve špičkách je v metru tak narváno, že člověk očekává moment, kdy vagón rupne a rozletí se na kousky.

Jistě, váš vagón není jediný. Dnes v pražském metru jezdí vlaky o pěti vagónech. A tento váš vlak se spolu s vámi noří tunelem, zastavuje ve stanicích a z jeho rozhlasu se tolikrát ozve ono známé „ukončete výstup a nástup, dveře se zavírají“.

Jenže na celé trase není pouze jeden vlak. Je jich zde daleko více, záleží na denní době, kdy jedete. Každý z těchto vlaků začíná svou pouť vždy v konečné stanici a jede jede jede až na druhou konečnou, aby se tam obrátil a pokračoval dál v jízdě opačným směrem, a každý takhle jezdí, dokud neskončí jeho čas a nezatáhne to do depa, aby ho zase nahradil vlak jiný. A tak se to opakuje pořád dokolečka.

V pražském systému metra se ovšem nacházejí trasy tři. Každá trasa vede do

různých koutů Prahy, každá vás zaveze jinam a každou používají lidé z úplně odlišných oblastí. Nejstarší trasa metra C byla otevřena už roku 1974, pak postupně přibývaly další. A lidé mezi nimi přestupují a využívají v jeden den třeba všechny tři najednou.

Že bychom byli jediné město, ve kterém je metro, to se říci nedá. Dnes již hodně velkých světových měst má svou podzemní dráhu. Má ji Londýn, má ji Budapešť, Berlín, New York, Glasgow, Paříž, Washington, a spousta dalších, no prostě, metro je všude. A v každém městě je jinak velké. V Praze máme tři trasy, v Londýně je jich dvanáct, v New Yorku celých dvacet sedm! A na každé trase je spousta vlaků, které po ní pendlují sem a tam, a každý vlak má jistý počet vagonů a v každém vagonu je vedle sebe naskládáno spoustu cestujících, někde méně a někde více. Kam ksakru všichni jedou?

Honza Kaczor / kvinta

>> Týdenní kaleidoskop

Pondělí je bílé, protože den je prázdný jako čistý papír. Procházím se chodbami bezbarvého paláce a pokaždé, když konečně najdu dveře a mám pocit, že jsem o krok blíže k životu, chybí klíč, nebo mě zavedou do slepé uličky.

K úterku patří modrá, protože podařilo se mi v dlouhé chvíli vyčarovat okno, zoufale z něj vyhlížím kapku tyrkysového úsměvu mezi mlhou a mraky. Vidíš ho? Já ano.

Středa má červenou, protože mě opět čeká vkroužení do tygrí kůže, zapnutí na rezavý zip, běh přes žhavé uhlíky i skok

skrz železnou obruč okusovanou plameny, rozpálenou do ruda.

Čtvrtek je fialový, protože stejnou barvu má i ukazatel na zapomenutém rozcestí i uzounká řeka, ke které je to od něj jen pár písečných kroků. Jestli umím plavat, donese mě prý až na Starý Zéland nebo do Bílé Afriky.

Pátek září žlutě, protože ohmataná kniha rozevřená na mých kolenou nasává čerstvé paprsky letního slunce a odráží je. Tobě do tváře a mně do vlasů.

Sobotu si představuji oranžovou, protože za plotem dozrávají pomeranče, zakázané

nejlépe chutná a pohled na útržek sukně stejné barvy přichycený na křivé plaňce přináší světlo do tváří kolemjdoucích. Ten, kdo projde kolem se sklopenou hlavou a dál se mračí, ať mi nechodí na oči!

Neděle je zbarvená do zelena, protože po ránu cihám v zahradě zarostlé vysokou trávou a kopřivami na přeludy a k večeru nalézám úkryt mezi větvičkami tisu, předstírajíc, že nevidím ruku, která netrpělivě bubnuje prsty na kliku od dveří vedoucích do domu všednosti.

Theodora Voráčková / tercie

>> Moderní flétna

Zatímco symbolem 19. století byly housle, klavír a violoncello, tedy nástroje, které se vyskytovaly především ve velkých koncertních partiturách, flétna se držela stále v pozadí a její přítomnost (i tak utlačovanou) využívaly spíše symfonické a operní orchestry.

Teprve Claude Debussy, jeden z nejvýznamnějších představitelů hudebního impresionismu, ukázal celému světu onu hlubší povahu nástroje. Stalo se tak díky jeho Faunovu odpoledni a snad nejslavnější sólové skladbě pro flétnu Syrinxu. Hlavním charakterem těchto skladeb je až netradiční pojetí improvizace ovlivněné zejména východní kulturou.

Dalším významným představitelem soudobé hudby je André Jolivet, slavný francouzský skladatel a profesor pařížské

konzervatoře, známý především svým citem pro atonální harmonii. Jeho Pět inkantací pro sólovou flétnu a Chant de Linos výrazně ovlivnily budoucí tvorbu francouzské hudby.

Nejen díky těmto výrazným osobnostem se do popředí protlačil také Olivier Messiaen, jehož hudební styl je neuvěřitelně pestrý – od tonální a harmonické hudby až po vyhraněné rytmický styl a strukturu, sem tam ovlivněnou jazzovou hudbou.

Proč to ale vůbec všechno píšu? Koncem října se mi totiž naskytla příležitost navštívit vskutku ojedinělý koncert v podání Pražské komorní filharmonie v čele s renomovaným Jiřím Ševčíkem, Lenkou Neubauerovou a Janem Ostrým, jedním z nejvýraznějších odchovanců soudobé francouzské flétnové školy.

První jmenovaný patří zcela právem k předním českým flétnistům. Jeho smysl pro expresivitu a barevnost je více než výmluvný. Totéž platí i o Neubauerové. Jistota a zdravé sebevědomí – to jsou základní rysy její hry.

Největším zážitkem byl Le Merle noir od již zmíněného Messiaena, který kombinoval jazzové prvky s orientálními rytmy a hlavně dával flétnistům příležitost k netradiční improvizaci spojené s důrazem na samotný zvuk a rozsah nástroje – tedy prvek, který je velmi sympatický prof. Uhlířovi.

Budete-li mít příležitost navštívit podobnou hudební produkci, pak ji určitě využijte – jinak přijdete o vskutku hluboký zážitek.

Oskar Placák / oktáva

Na shledanou

Spolkní něco hořkého
 natřít si bílé ruce
 a sepiš bez škrtní
 tolik přání
 kolik je ti let
 potom vezmi kus černé látky
 otevři okno
 a zamávej
 jako by ses s někým drahým loučil

Jiří Kolář

>> 3 + 1 návod k neupotřebení

Večerní návod

Přijď domů,
 odlož kabát, šálu i rukavice.
 Uprav si vlasy před zrcadlem
 a přejdi po praskajících parketách do
 obývacího.
 Zavři oči a v duchu pozvi všechny přátele,
 pak otevři oči a se všemi se pozdrav.
 Nabídní sklenku a nech večer plynout...

Natálie Vydrová / tercie

Odpoví?

Pomalým krokem dojde k oknu.
 Otevři ho, podívej se ven a vyslov nahlas
 jména všeho, co vidíš.
 Potom udělej to samé znovu, ale šeptej.
 Přejdi místnost až k zrcadlu.
 Rukávem trička utři všechny šmouhy a
 pohlédni od něj.
 Řekni nahlas, co v něm vidíš.
 Usměj se na sebe a pozdrav svůj odraz.
 Odpoví? Neodpoví.
 Vyběhni ven a hlasitě pozdrav prvního,
 koho potkáš.
 Odpoví?

Alžběta Kovandová / tercie

A je klid!

Svítili slunce,
 otevři okno a vykleň se tak hluboko, abys
 viděl celou ulici,
 a představ si:
 Kdo asi je ten, co tudy prochází.
 Kam jde a co tam bude dělat.
 A napiš knihu, která bude mít přesně tolik
 stran,
 co je listů na nejbližším stromě,
 a zapni a vypni televizi, tolikrát,
 kolik má pes na chodníku nohou,
 a přešleš tolik bot,
 co má chlupů,
 a oblékni si noční košili a natrhej v zahradě
 tolik třešní,
 kolik se ti chce.
 Jestli prší:
 Všechno uklid', umyj, utři prach,
 seběhni schody do sklepa a vrať se s náručí
 plnou prken, hřebíků a molitanu.
 Chvilí střídavě zmateně pobíhej po pokoji a
 chytej se za hlavu.
 Ustaň uprostřed pohybu
 a skousni spodní ret v hlubokém zamyšlení,
 pak zamkni a zajisti dveře, zabeďni okna a
 každou spáru i škvíru důkladně vycpi,
 zkontroluj, je-li vše vypnuté, aby snad nevy-
 buchla kapka vody.
 Po namáhavé práci si opláchni obličej a
 zamrač se do zrcadla.
 Pořádně!
 Uvař si čaj, osol ho a ulehn do postele
 nebo ještě lépe,
 pod ní.
 Sepni ruce, oddychni si a nahlas prones:
 A je klid!

Theodora Voráčková / tercie

>> Dvakrát Bodies aneb Těla z různých stran

Poučná výstava, či morbidní show?

Do Prahy se tento rok dostala výstava Bodies... The Exhibition, která je jak ve světě, tak u nás přijímána velmi rozličně. Jde o výstavu vypreparovaných pravých lidských těl a orgánů, zakonzervovaných speciální metodou plastinace, kde se voda a tuk v tkáních nahradí plastickou hmotou. Dojde tak k téměř dokonalému zakonzervování tkání. U nás je zřejmě vystaven jen zlomek těchto exponátů. V zahraničí bychom si mohli prohlédnout např. i vypreparovanou těhotnou ženu s plodem...

Výstava Bodies... The Exhibition patří mezi ty, které člověk může hodnotit, aniž by je navštívil. Argument „Jak můžeš zavrhnout něco, cos neviděla...“ pozbývá smyslu – změnit perfektní a složitá preparace, kterou tam uvidím, něco na tom, že to jsou lidé? Z etického a morálního hlediska je výstava odsouzeníhodná. Lidská těla přece nejsou jen jakési schránky či dokonce exempláře, se kterými se takto může zacházet, navíc když ještě není zcela jasné, odkud tato těla jsou. Námitka by mohla znít, že bulvár hledá senzace v tom, že to jsou čínští političtí vězni. Ale víme, že nejsou?

Čínská národnost vystavených těl také jistě není náhodná. Je to jen další alibismus – v dnešní době platí jakési pochybné pravidlo, že to, co je daleko, je vnímáno lhotejněji. Jaké by byly reakce veřejnosti, kdyby vystavované exponáty byly např. američtí vojáci padlí v Iráku či Evropané?

I vysoký zájem o výstavu (prozatím ji ve světě navštívilo přes 16 milionů návštěvníků) poukazuje na to, že hlavním důvodem návštěvy této výstavy zřejmě nebude vědychtivost a studijní zájem návštěvníků, nýbrž šokující a morbidní pouťová podívaná. Zajímalo by mne, zda by stejně velký zájem veřejnosti vyvolala výstava se stejným tématem, kde by ovšem jako názorná ukázka sloužily stejně věrohodné, ovšem umělé modely. A pokud je studijní zájem veřejnosti o poznání vlastního těla tak náruživý, existuje jistě spousta modelů, publikací a třeba i exponátů v anatomickém ústavu. Obávám se ale, že jde spíše o senzaci, morbidní opravdovost a touhu po adrenalinu nynější zrudlé společnosti. Na tom právě vydělává pořadatel výstavy, který na tento stav společnosti výhodně vsadil.

Nemám averzi vůči jakékoli manipulaci s tělem, pitvám apod., ovšem musíme chápat rozdíl mezi studijní manipulací s mrtvými a ziskuchtivými, industriálními akcemi, které jakoukoli úctu k mrtvým tělům popírají.

Tělo přece není jen schránka či věc a mělo by se s ním tedy zacházet s úctou, jako s částí existence oné lidské bytosti. Pohřební kultura byla součástí všech kultur nehladě na náboženské vyznání. A tato výstava kult smrti vůbec popírá a zahanbuje.

Jak daleko chceme zajít, abychom vyhověli zhýčkané společnosti a její touze po adrenalinu? Vidět naživo lidská těla či dokonce plody (!) pod zástěrkou vzdělávání. Jistě, je to zajímavý a poučný zážitek. Nebylo by stejně poučné zjistit, jak takové lidské orgány chutnají? Neuchází mi jistá podobnost této výstavy s veřejně přístupnými popravami, což není jen záležitost stará několik staletí.

Barbora Šupová / sexta

Morbidní show, či poučná výstava?

Na médiu i prostým lidem hojně propíranou výstavu Bodies... The Exhibition jsem se dostal částečně díky středečnímu semináři biomedicíny – „částečně“ píši proto, že bych tam nejspíš šel i sám od sebe. A dobře bych udělal.

Výstava je totiž z esteticko-vzdělávacího hlediska zcela ohromující. Její součástí jsou i naprosto unikátní preparáty (například kompletní cévní soustava), jejichž příprava musela dát tvůrcům opravdu mnoho a mnoho práce. Exponáty jsou podle jednotlivých soustav rozděleny do místností, které obsahují jak celotělní, tak i menší preparáty, navíc ještě doplněné tu a tam nějakým plakátem s informacemi a zajímavostmi. Pro zájemce je též k dispozici audiokomentář pouštěný do sluchátek.

Celou výstavu otevírá pravděpodobně ženská kostra spolu s několika stolkami s různými jednotlivostmi – nechybí zde například tři nejmenší kůstky v těle: kládívko, kovadlinka a třmínek (všechny z ucha). Další část je orientovaná na svaly – a zde se také nachází ona asi nejkontroverznější těla, nastavená v různých zvláštních polohách, jedno z nich například svírá basketbalový míč jakoby připravený k hodům. Někteří lidé právě toto považují za urážku mrtvých, mně se zdá mnohem lepší brát to jako poctu krásy lidského těla v pohybu. A navíc, zdaleka ne vše lze ukázat na těle v obyčejné připravené poloze.

Kromě samotné lidské anatomie se snaží Bodies poukázat i na některá onemocnění. Poměrně působivé jsou kupříkladu vedle sebe vystavené plíce kuřáka a nekuřáka – srovnání, které mě dokonale utvrdilo v mém striktním nekuřáctví a kdo ví, možná že dokázalo i odradit nějakého začínajícího kuřáka. Další zajímavý exponát varovného typu je žlučník se dvěma žlučovými kameny, které ho zaplňují takřka beze zbytku.

Zlatým hřebem výstavy pro mě vedle již zmíněného kompletního cévního systému je řada vypreparovaných plodů v různých fázích vývoje – pro někoho už moc silné kafe, pro mě nádherná, fascinující záležitost. Ozdobou následující místnosti pak je člověk stažený z kůže, nebo spíše kůže stažená z člověka, a o kus dál leží tělo nakrájené na tenké plátky – příčné řezy.

Součástí výstavy je také možnost sáhnout si na několik orgánů (dotýkat se exponátů je jinak samozřejmě zakázáno) – konkrétně jde o mozek, játra, ledvinu a sval. Pocit z tohoto zážitku ale není až tak silný, neboť kvůli napuštění formálním jsou orgány tuhé a jejich povrch kluzký. To ostatně v jistém smyslu platí pro celou výstavu – těla zde nevypadají nijak zvlášť „živě“, proto člověk nemá tendenci se jich štítit; někdy naopak působí skoro až umělohmotně. Zásadní rozdíl oproti mrtvolám, které můžeme vidět v televizi nebo při dopravní nehodě, je absolutní nepřítomnost krve. A ta dělá hodně.

Sečteno podtrženo, výstavu bych mohl vřele doporučit každému, kdo s ní nemá morální, pseudomorální či jiné problémy, škoda jen, že už skončila. Tak snad jindy nebo jinde.

Oskar Maxa / sexta

>> Perly sviní(m)

Fantys (FCE)

16 : 15. Tohle je nejhorší doba na učení angličtiny. Horší to bude už jenom za tři čtvrtě hodiny.

student: To už tu ale snad nebudem, ne? No jasně, ale kdybyste se někdy náhodou chtěli učit angličtinu v pět, tak to poznáte.

(po návratu z požárního cvičení)

Tak, když tady začně hořet, mám to na starost já. Jako poslední kuřák ve sborově jsem totiž prý nejobávanější možný původce požáru...

Vy spíte!

student: Nene, já nespím, já na to jenom nevidím...

Tak já vám to ještě jednou přečtu... Tady jste ve škole, musíte nosit brýle!

(diskuze o brigádách)

student: I used to be cooker...

Tak vy jste byl vaříč! No to je výborný, jeden pracuje v Zoo, převlečený za zvíře, a druhý je vaříč!

Jaamesi! Soustředte se, jezte třeba nějaký vitaminy, ať tu s námi vydržíte do večera.

Arnot

(hippie den)

Taaakže, dneska ten testíček...

student: Ale no tak, bratře! To snad...

Smrt je, jak jistě uznáte, důležitá událost v životě člověka.

Profota

To je zcela přesné číslo, které nikdo nikdy nevyčíslí. Jen přibližně.

Toege1

(po hodině)

Adame, vy jdete kouřit?

Adam: Proč se ptáte?

Jindra: Chce jít s tebou, neasi...

To jsou takový malý plivanečky, který běhají po dně moře.

Tak to jsem hybrid.

student: To asi jo, no.

Mám pocit, že se tady pořád s někým přetahuju, kdo bude mluvit!

student: Moudřejší ustoupí...

To červený je to červený a to černý je to černý.

Bidláková

Učitelé matematiky jsou divní lidé... a já to vím.

To jste řekl dobře. Ale špatně.

Přátelé, chováte se jak řeznický psi.

Paprsek je jako moje vlasy, když nemám trvalou.

Řekněte výrok.

M. J.: Jsem žena.

To je dobrý výrok. To jde dokázat....

Nechci důkaz!

Tatíček

Kafka se snažil hodně dbát na svoje zdraví, to mu teda nakonec moc nevyšlo.

Už v tý době bylo totiž zakázaný hrát fotbal.

student: Jakej to mělo důvod?

Cože?

student: No jakej to mělo důvod?

No tak... Určitě to nějaký důvod mělo, ale jakej, to já nevím...

Proč bylo centrum kultury v Irsku? Vždyť v rámci Evropy je to úplně... nechci mluvit vulgárně... nooo.... je to HODNĚ DALEKO!

Přemysl oral na poli, který bylo široký 12 kročejů a dlouhý taky 12 kročejů, což znamená co? Byl to rovnostranný čtverec!

No, vy jste jeden verš vynechala. Tak to já vám dám sluníčko...

(po chvíli) Je fakt velký!

Kusturica měl vazbu k Praze, ví někdo jakou?

M.N.: Von tady hrál na pohřbech!

Bukovský

No, holky, přijdete tam, ukážete mi kral a prsa a já se podívám...

Rufer

I like your nonsense.

Natálii dáme hvězdičku... Hvězdičku pro vydříčku...

LA PAGE FRANÇAISE

> Notre séjour en France

Après 14 heures passées en bus, on est arrivé à Hagneau. Le bus s'est arrêté devant l'école des étudiants français. Lorsque nous sommes descendus du bus, on a rencontré nos correspondants Français – nos nouveaux amis...

Les premiers regards ont été un peu timides, mais au bout d'un moment, on s'est connu et nous sommes allés dans nos nouvelles familles. Chaque étudiant a passé le week-end dans sa famille correspondante et chacun avait un programme pour s'amuser. Nous passions souvent nos

journées ensemble, nous sommes allés au bowling avec tous les amis de mon amie correspondante. Malheureusement, on s'est partagé en deux groupes – les tchèques et les français...

Après le week-end, on avait chaque jour un rendez-vous devant l'école et tous les étudiants tchèques allaient visiter soit la nature soit les villes. On a visité Colmar et Strasbourg avec Le Parlement Européen: c'était une très bonne expérience, car tout le monde n'a pas la possibilité de le visiter. Nous avons aussi participé à une competi-

tion de lecture (élection du meilleur livre).

On a fait gagner nos nouveaux amis, on s'est amélioré en français et on a connu de nouveaux repas: beaucoup de légumes et de fruits, des fromages et la tarte flambée qui était le plat que j'ai préféré. En plus, on a essayé de vivre dans une famille française et de s'adapter leurs habitudes.

Puisque c'était l'échange entre les familles françaises et tchèques, en novembre nous allons accueillir les élèves français. Nous avons hâte!

Monika Kavanová

> Les Français à Prague

Et voilà, le Novembre est venu. Avec le froid et la pluie on a accueilli nos chers amis français qui nous ont rendu la visite en revanche de la nôtre du Mars dernier. On les a retrouvés mardi, tard l'après-midi, épuisés après la journée chargée des visites – Karlštejn et les entourages – mais sans doute heureux et plein d'impressions. Certains se sont laissés transporter direct au lit à leur demeure pour la semaine prochaine, certains ont encore goûtés l'atmosphère des brasseries pragoises.

Le lendemain, le rendez-vous à l'école à 8:40 pour le départ au centre ville et la visite guidée par madame Verner et madame Porche de la Vieille ville de Prague (la maison municipale et le musée Kafka). La soirée s'est commencée par le cours de danse – les tchèques dansaient et les français les regardaient stupéfaits – et s'est terminée par un verre de vin au bar proche.

Jeudi, c'est une journée de la découverte de Kutná Hora et d'une spécialité culinaire tchèque qui n'a pas de traduction: Knedlo, vepřo, zelo - pour nos amis et une autre journée fatigante de l'école pour nous. On s'est rencontrés vers 5 heures pour partir au nouveau centre commercial de Paladium et

continuer, sans laisser voir notre fatigue, au café styl de Montmartre ou on a été soumis à l'interrogation de la connaissance de ce fameux monument. Heureusement on l'a réussi. On s'est bien amusés par ailleurs par l'invention de la pose tchèque typique qui consiste en une cigarette et un verre. Et quelle est celle des français? Ça reste à exploiter pour la prochaine visite en France.

Vendredi, nos chers Français ont participé (ou plutôt assisté) aux cours à notre cher lycée. Ils se pouvaient faire l'image à partir des cours de l'Anglais, du latin, de la physique, de la biologie, des arts, de la musique. Le déjeuner à la cantine scolaire, une occasion de goûter Knedlo, vepřo, zelo pour la deuxième fois en deux jours et une bonne raison de penser que c'est notre seule nourriture. L'après-midi s'est passé au musée Juif et on s'est donné un rendez-vous près du Cheval pour passer ensemble la longue soirée qui débouche le week-end. La température basse et la fatigue qui nous accompagnaient au quotidien nous ont forcé de raccourcir la promenade et continuer notre tour des bars qui sont dans le centre de Prague nombreux mais le vendredi soir malheureusement pleins. On

s'est arrêté à Bagel qui était assez cher mais vide.

Le weekend aux familles. Certains l'ont passé hors de Prague pour faire découvrir la nature aux jeunes Français, certains étaient chargés des travaux pour l'école et ont fait le plus possible pour que leurs correspondants s'amuse eux mêmes. Samedi, on a organisé une journée film, dimanche c'était le centre commercial qui nous a rendu le service et a servi d'amusement pour nos amis pendant des longues heures. Nous, on en a profité pour étudier l'histoire, même celle de nos amis français. Encore des derniers verres à adieu, à l'amitié, à la tchèque et autres choses et on s'est mis en route pour passer la dernière nuit sous une toit avant de se dire le aurevoir définitif.

Aujourd'hui, c'est lundi, le jour des derniers moment à Prague pour les Français, le jour de la visite du musée „Muša”, le jour du départ. Vers midi on s'embrassera pour la dernière fois, on se dira aurevoir et au lieu de la tristesse on va sentir plutôt le soulagement. À dieu et bon voyage!

Eliška, Magda, Petra

Deutsche Seite

> Gedanken über die Schule in der Natur

Schon das letzte Mal waren wir in der Schule in der Natur und ich bedauere es nicht. Die Sandfelsen in der Böhmisches Schweiz sind im Herbst noch schöner als im Sommer und ich finde es gut, dass es gerade hier stattgefunden hat, weil auch die Leute, die normalerweise dieses Gebiet nicht besuchen würden, die Gelegenheit hatten, hier eine Woche zu verbringen.

Auf dieser Aktion arbeitet man auch mit Menschen aus anderen Klassen an den Projekten zusammen und man lernt sie so besser kennen.

Für die Familienatmosphäre auf PORG ist das sehr wichtig.

Ich finde alle Projekte als nur ein Spiel. Die Schulleitung braucht nämlich eine Ausrede, wenn sie jemand fragt, was man in der Schule in der Natur macht. Deshalb finde ich unwichtig, einen besonderen Nachdruck auf die Projekte zu legen.

Es reicht, dass die Leute zusammen sind und miteinander Spaß haben. Es ist doch nicht nötig, um 7.30 aufzustehen, wenn man Ferien hat. Und die Schule in der Natur sind eigentlich Ferien.

Und die Projekte? Ich denke, wir sollten mehr an den Projekten arbeiten und weniger Zeit mit den Vorbereitungen für die Präsentationen verbringen.

Die letzte Schule in der Natur fand ich sehr traurig, weil es die letzte war und ich hatte die Schulen in der Natur sehr gern. Immer wählte ich solche Projekte, die mich interessierten.

Die Projekte waren für mich aber nie die Hauptsache. Am meisten genoss ich die Tatsache, dass ich irgendwo mit meinen Mitschülern bin und dass wir aus dem alltäglichen Stereotyp flüchten. Dazu ist

immer sehr angenehm Prag zu verlassen und eine Woche in der Natur zu verbringen.

Es gab regelmäßig Probleme, am häufigsten mit dem Essen, das die sonst perfekte Schule in der Natur in Italien verdarb. Ich konnte aber immer alle Probleme entschuldigen, einfach weil ich ziemlich tolerant bin und wollte mir den Aufenthalt nicht verderben.

Die beste Sch.i.N. war für mich das zweite Kroatien, wo alle Aspekte ganz toll waren. Das Wetter war gut, das Essen auch, die Unterkunft war wirklich bequem, dazu hatten wir genug Freiheit und auch das Projekt mit Herrn Valášek war unterhaltsam.

Wegen meiner extremen Dummheit konnte ich dieses Jahr an der Schule in der Natur nicht teilnehmen. Ich habe meine Mitschüler in Jetřichovice für einen Tag besucht und kann über die diesjährige Schule also nicht schreiben.

Für mich war die beste Schule in der Natur Italien. Die Unterkunft war gut, das Wetter auch, Nachmittags und Abendprogramme ganz kreativ und die Abendkonzerte waren eine wunderschöne Überraschung, die etwas mehr aus der Schule in der Natur gemacht hat.

Sinn der Sch.i.N. ist nach meiner Meinung nicht nur etwas Neues zu lernen sondern auch eine schöne Zeit mit den Mitschülern von den anderen Klassen zu verbringen und in unserer kleinen Schule mit der „Familienatmosphäre“, ist das am wichtigsten.

Diese Ausflüge heißen aber Sch.i.N. und nicht Party in der Natur. Die Studenten sollen hier etwas lernen und dafür dienen die Vormittagsprogramme. Und, ehrlich gesagt, ich denke, dass dieses System keinen Fehler hat.

Kleine Gruppen, die etwas lernen, was sie

interessiert, und über was der Lehrer viel weiß. So sollte das Lernen aussehen, nicht nur in der Natur.

Die Endpräsentationen sind aber die einzige Sache, ohne die ich leben kann. Manchmal sieht man sehr interessante und faktische Präsentationen, aber der Rest ist gewöhnlich nur ein mehr oder weniger witziges Theater, das oft nichts mit dem Thema des Projekts gemeinsam hat.

Die Schule in der Natur ist etwas wie Ferien. Man freut sich darauf, aber meistens ist die Zeit zu kurz. Alle haben dort viel Spaß und man muss nicht so viel machen. Wozu ist es dann gut? Die Hauptsache ist, dass sich das Kollektiv festigt, nicht nur in der Klasse, sondern in der ganzen Schule.

Meine beste Schule in der Natur war für mich im letzten Jahr der Aufenthalt mit der Prima in Loutř (Běstřina). Unsere Klasse hat das Programm für die kleinen Kinder ausgedacht, wir haben mit ihnen Spiele gespielt und eine Disko gemacht. Ich glaube, es hat ihnen auch sehr gefallen. Nur schade, dass wir nicht kochen konnten, aber vielleicht war es besser...

Ich denke, dass es einen großen Sinn hat, wenn die Septimaner die jüngsten Studenten aus der Prima kennen lernen. Die müssen dann vor den großen Studenten keine Angst haben, wenn sie zurück in die Schule kommen. Wir hatten Verantwortung und mussten viele Sachen vorbereiten. Ich finde gut, wenn man die Projekte schon vorher vorbereitet. Dann weiß man, was man tun soll, wenn es zum Beispiel regnet und man nicht hinaus gehen kann...

Gedanken machten sich Aneta, Honza, Marek, Matěj K., Matěj S., Tereza, Vojta

> Wenn die Haifische Menschen wären

In unserem Deutsch-Unterricht haben wir einen kurzen Text von Bertolt Brecht übersetzt. Wie wir erfolgreich waren, können sie an diesen kleinen Ausschnitt sehen...

Wenn die Haifische Menschen wären, gäbe es bei ihnen natürlich auch eine Kunst. Es gäbe schöne Bilder, auf denen die Zähne der Haifische in prächtigen Farben, ihre Rachen als reine Lustgärten, in denen es sich prächtig tummeln läßt, dargestellt wären. Die Theater auf dem Meeresgrund würden zeigen, wie heldenmütige Fischlein begeistert in die Haifischrachen schwimmen, und die Musik wäre so schön, daß die Fischlein unter ihren Klängen, die Kapelle voran, träumerisch, und in allerangenehmste Gedanken eingelullt, in die Haifischrachen strömten.

Bertolt Brecht

Kdyby žraloci lidmi byli, bylo by u nich přirozeně také umění. Existovaly by krásné obrazy, na kterých by byly zobrazeny zuby žraloků v úžasných barvách a jejich chřtány jako křišťálové sady, v kterých se dá skvěle prohánět. Divadlo na mořském dně by ukazovalo, jak hrdinské rybky nadšeně plavou do žraločího chřtánu, a hudba by byla tak pěkná, že by rybičky pod těmi tóny, s kapelou v čele, blouznivě a v nejpříjemnějších myšlenkách ponořeny, do žraločích chřtánů proudily. **Jiří Motýl**

Kdyby byli žraloci lidmi, měli by samozřejmě svoje umění. Měli by krásné obrazy, na nich žraločí zuby ve skvostných barvách, jejich ústa jako čisté sady, v kterých by si skvostně plavali. Divadlo na mořském dně by ukazovalo, jak hrdinné rybičky umí plavat, a hudba by byla tak krásná, že by zasněnými rybičkami úplně protékala. **Martin Dražan**

Kdyby byli žraloci lidmi, samozřejmě by měli i umění. Měli by krásné obrazy, na kterých by byly v nádherných barvách žraločí zuby, a byly by tam postaveny žraločí chřtány, čisté jako parky, ve kterých by se dalo krásně proplouvat. Divadla na mořském dně by hrála, jak rybí hrdinové nadšeně plavou žraločími chřtány a hudba by byla tak krásná, že by se rybky při jejím zvuku s kapelou v čele zasněně a v nejpříjemnějších myšlenkách hrnuly žralokům do chřtánů. **Alžběta Glancová**

Kdyby žraloci byli lidé, existovalo by u nich pochopitelně také umění. Byly by to krásné obrazy, na kterých by byly znázorněny žraločí zuby ve skvostných barvách, jejich chřtány jako nevinné zahrady radosti, ve kterých se vše šťastně prohání. Divadla na mořském dně by ukazovala, jak rybičky s hrdinskou odvahou nadšeně plavou do žraločích tlam, a hudba by byla tak krásná, že by se rybičky za jejího zvuku, s kapelou vpředu, blouznivě, a do nejpříjemnějších myšlenek uchlácholené, nadšeně hrnuly do žraločích tlam. **Jenda Dobeš**

Kdyby byli žraloci lidmi, jistě by u nich existovalo i umění. Byly by tu krásné obrazy žraločích zubů v nádherných barvách, jejich chřtánů nádherně vymalovaných, ve kterých by byly zobrazeny pestré rybky ve svém rejdění. Na mořském dně by se hrálo divadlo, ve kterém by hrdinné rybky vplouvaly do žraločích tlam, a hudba by byla tak krásná, že pod jejími zvuky by rybky snivě, v čele s kapelou, hnány společným prozpěvováním si vzaté myšlenky, pluly do žraločího chřtánu. **Martin Váňa**

Kdyby žraloci byli lidé, existovalo by spolu s nimi samozřejmě také umění. Existovaly by krásné obrazy, na nichž by se v rozmanitých barvách skvěly žraločí zuby, chřtán jako rajská zahrada, ve které se dá spokojeně rejdit. Divadla na mořském dně by ukazovala, jak hrdinné rybičky plavou s nadšením do žraločích chřtánů, a muzika by byla tak krásná, že by rybičky za jejich tónů, ještě před kapelou, zasněně a v nejkrásnějších myšlenkách učurávající blahem, proudily přímo do žraločího chřtánu. **Hynek Trojánek**

> PSYCHOTEST

Bist du ein echter PORGaner?

1. Die Klasse muss einen Test schreiben. Der / die Lehrerin hat es vergessen. Was machst du?
 a) Du sitzt leise und sagst nichts.
 b) Du schreibst einen Brief und schickst ihn deinen Mitschülern: „Wer es dem Lehrer sagt, der bekommt auf die Klappe!“
 c) Du sagst: „Wir sollen einen Test schreiben!“

2. Wenn du im Computerraum Computerspiele spielen willst, aber alle Computer sind besetzt, was machst du?
 a) Du gehst weg.
 b) Du wirfst einen Primaner heraus.
 c) Du sagst, dass du etwas für die Schule machen musst.

3. Du siehst nach der letzten Stunde, dass die Klasse nicht aufgeräumt ist.
 a) Du räumst auf.
 b) Du machst nichts und gehst nach Hause.
 c) Du sagst es Herrn Přibík.

4. Wenn du eine Pornozeitschrift auf der Toilette findest, was machst du?

- Du lässt die Zeitschrift, wo sie ist, für den nächsten Studenten.
- Du holst Herrn Přibík.
- Du nimmst die Zeitschrift in die Kabine.

5. Du rauchst vor der Schule und ein Lehrer geht vorbei. Was machst du?

- Du rauchst weiter und bietest eine Zigarette an.
- Du versteckst die Zigarette und wartest, bis der Lehrer geht.
- Du wirfst die Zigarette weg und läufst in die Schule.

6. Du kommst 5 Minuten zu spät, aber du weißt, dass dich deine Eltern entschuldigen. Was machst du?

- Du kommst am Anfang der Stunde, aber deine Eltern entschuldigen die ganze Stunde.
- Du kommst spät und bekommst einen schwarzen Punkt.
- Deine Eltern entschuldigen dich, du gehst also in die Kneipe.

7. Das Toilettenpapier auf der Damentoilette ist alle (du bist eine Dame). Was machst du?

- Du gehst auf die Herrentoilette und holst es dort.
- Du fragst Herrn Bočan, ob er welches hat.
- Du gehst hinaus und holst dir Blätter im Garten.

8. Du bist in der Musikklasse und du hast sehr großen Hunger. Was machst du?

- Du gehst auf die Toilette und dort isst du.
- Du isst in der Stunde und du fragst Herrn Uhlíř, ob er auch möchte.
- Du wartest auf die Pause.

> Punkte

	a)	b)	c)
1. Test	1	2	0
2. Computer	0	2	1
3. aufräumen	0	1	2
4. Porno	1	0	2
5. Rauchen	2	1	0
6. Spät kommen	1	0	2
7. Toilettenpapier	2	0	1
8. Musikklasse	1	2	0

> LÖSUNG

0-5

Du bist ein vorbildlicher Schüler und die Lehrer haben dich gern. Im Leben bringst du es weit, aber ohne Spaß und Freude.

6-11

Im Leben bringst du es weit, weil du mit allen gut auskommst.

12-16

Die Lehrer sind wütend über dich, trotzdem bringst du es im Leben weit.

